

Ομοιοπαθητικά Νέα

Homeo News

Περιοδική έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής

Σεπτέμβριος - Νοέμβριος '11 **#22**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ
• ΑΘΗΝΑ •

www.homeopathy.gr

Ο λόγος της ασθένειας

VithoulkasCompass.com

Το Όργανο
του Samuel
Hahnemann

Πόνος &
Ομοιοπαθητική:
ένα χρήσιμο
εργαλείο
για τη διαχείριση
του χρόνιου πόνου

Πώς λαμβάνονται
τα ομοιοπαθητικά
φάρμακα;

Ελληνικά βότανα & βιταμίνες

ΧΟΡΙΣ ΣΑΚΧΑΡΙΝΗ
ΧΟΡΙΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΑ
ΧΟΡΙΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙ-ΑΦΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
ΧΟΡΙΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΧΡΩΣΤΙΚΕΣ
ΧΟΡΙΣ ΑΣΠΑΡΤΑΜΗ
ΧΟΡΙΣ ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΓΕΥΣΗΣ
ΣΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Νιώθετε διπλά κουρασμένοι;

ΒΟΤΑΝΑ/ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ/ΕΚΧΥΛΙΣΕΙΣ/ΕΡΕΥΝΑ

KORRES

Πολυβιταμινούχο συμπλήρωμα,
Σπιρουλίνα, βιταμίνες και μέταλλα

Με Σπιρουλίνα από τη Νιγρίτα Σερρών, μία από τις καλύτερες ποιότητες παγκοσμίως, μικροφύκος πλούσιο σε πρωτεΐνες, με περισσότερες από 100 θρεπτικές ουσίες. Το συμπλήρωμα μεταξύ άλλων περιέχει βιταμίνη Α, Β1, Β2, Β6, Β12, C, Ε, Κ1, Βιοτίνη, Φυλλικό οξύ, Παντοθενικό οξύ, Ασβέστιο, Χρόμιο, Χαλκό, Ιώδιο, Σίδηρο, Μαγνήσιο, Μαγγάνιο, Σελήνιο.

Τα συμπληρώματα διατροφής δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο μιας ισορροπημένης διαίτης. Να φυλάσσονται μακριά από τα παιδιά σε ξηρό και δροσερό περιβάλλον. Μην υπερβαίνετε την προτεινόμενη δόση. Παρασκευάζονται και συσκευάζονται στην Ε.Ε. - Αρ.Πρ. Γν. ΕΘ: 4525-20/01/2011 Υπεύθυνος κυκλοφορίας: Κορρές Φυσικά Προϊόντα Α.Ε. Δροσίνη 3, 14452, Αθήνα, Τ 213 018 8800 F 213 018 8888

Τι είναι το BioBran MGN-3;

Είναι σύνθεση διαιτητικής ίνας αραβινοξυλάνης πίτουρου ρυζιού, διασπασμένης από ένζυμα μανιταριού Shiitake. Βοηθά το σώμα να επανενεργοποιήσει την άμυνα του με αποτέλεσμα να θωρακίζονται με φυσικό τρόπο όσοι το χρησιμοποιούν.

Αποτελεί θεραπεία για κάποια ασθένεια;

Είναι απλό διατροφικό συμπλήρωμα. Είναι επιτυχημένο ως επιπρόσθετο κάποιας θεραπείας (συμβατικής ή άλλης). Αντιοξειδωτική εξουδετέρωση, βελτίωση εξισορρόπησης της γλυκόζης, αύξηση παγκρεατικής λειτουργίας, αύξηση ηπατικής λειτουργίας, βελτίωση της ποιότητας ζωής είναι μερικά από τα πλεονεκτήματα που προσφέρει. Επιστήμονες προτείνουν τη συμπληρωματική χρήση του, ώστε να βοηθήσει το ίδιο το σώμα να κρατήσει το ανοσοποιητικό ρυθμισμένο και ακέραιο.

Βοηθάει στις χημειοθεραπείες;

Έχοντας ένα δυνατό ανοσοποιητικό σύστημα, η χημειοθεραπεία γίνεται πολύ πιο εύκολη. Όλες οι επιστημονικές αναφορές δείχνουν πως μια τέτοια ειδική διατροφική αγωγή μπορεί να ανεβάσει το ανοσοποιητικό σύστημα στα φυσιολογικά επιθυμητά επίπεδα. Μια τέτοια κατάσταση είναι πάντοτε αποδεκτή.

Είναι μόνο για καρκίνο ή λοιμώξεις;

Μα φυσικά και όχι. Απευθύνεται σε όλα τα άτομα που θέλουν να ενισχύσουν για οποιονδήποτε λόγο το ανοσοποιητικό τους σύστημα, χρησιμοποιώντας ένα φυσικό και αποτελεσματικό διατροφικό προϊόν. Οι άριστες αντιοξειδωτικές και αντιγηραντικές του ιδιότητες ωφελούν όλους τους ανθρώπους.

Σε τι μορφές κυκλοφορεί στην αγορά;

Υπάρχει σε τρεις μορφές. Το BioBran 50 Plus /90 δισκία των 50mg, (το μόνο από τη σειρά BioBran με μαγιά μύρας), το BioBran 250, 50 ταμπλέτες των 250mg (για ιώσεις ή μετεγχειρητική βοήθεια) και το BioBran 1000 σε σκόνη 30 φακέλους των 1000mg, για περιπτώσεις που χρειαζόμαστε να βοηθήσουμε το σώμα μας να αντεπεξέλθει σε δυσκολότερες καταστάσεις (χημειοθεραπείες, λοιμώξεις κλπ).

Πώς να είμαι σίγουρος για την ποιότητά του;

Παράγεται για περισσότερο από 20 χρόνια και τα αποτελέσματά του στο ανθρώπινο σώμα έχουν ερευνηθεί από δεκάδες επιστήμονες. Χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον κόσμο το λαμβάνουν καθημερινά με άριστα αποτελέσματα και καμία παρενέργεια. Παράγεται και συσκευάζεται από Ιαπωνική φαρμακευτική εταιρία και ακολουθεί όλα τα σύγχρονα πρωτόκολλα ποιότητας φαρμάκων και τροφίμων. Είναι γνωστοποιημένο στον ΕΟΦ για όλες τις μορφές του.

Πώς μπορώ να το προμηθευτώ;

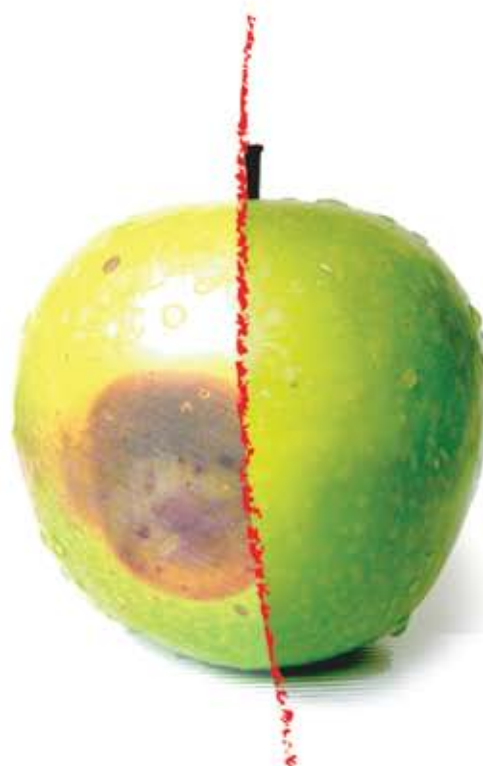
Από το φαρμακείο σας. Η ενδεικτική Λιανική Τιμή του BioBran 50 Plus, 250 & 1000 είναι 36€, 64€ & 158€ αντίστοιχα. Στα BioBran 250 & 1000 υπάρχουν και συσκευασίες (3 τεμ -25%). Σε περίπτωση που δεν το βρίσκετε στο φαρμακείο σας, τηλεφωνήστε να τους το στείλουν από τη φαρμακαποθήκη.

Ζητήστε επίσης να διαβάσετε:

Το βιβλίο:

Spencer Bright

Το BioBran και η μάχη για την ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος.

ανάγκη
ισχυρότερης
ανοσίας;

BioBran®

MGN-3, Σύμπλεγμα Αραβινοξυλάνης Πίτουρου Ρυζιού

Με πάνω από 20 χρόνια επιστημονική εμπειρία
εγγυούμενο την κορυφαία ποιότητά του
συνεχίζει να ηγείται, προσφέροντας

Ενίσχυση της φυσικής άμυνας του οργανισμού
Βελτίωση της συμβατικής θεραπείας
Τόνωση του αισθήματος ευεξίας
Άνοδο της ποιότητας ζωής

Ιδιοκτησία: ΕΕΟΙ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ: 1971

Μέλος της LIGA MEDICORUM
HOMEOPATHICA INTERNATIONALIS
και της ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 8390

www.homeopathy.gr

Μακεδονίας 10, Αθήνα, 104 33
Τ-Φ: 210 8237771

Εκδότης Γιάννης Κούνουπας
Κ•Provoli

Σμύρνης 21, 14231, Νέα Ιωνία
Τηλ.: 210 2715032, fax: 210 2714437

Εμπορική Διευθύντρια Αδερίνα Τζουβάρρα

Διευθυντής Σύνταξης και
Υπεύθυνος Έκδοσης
Δημοσθένης Παπαμεθοδίου

Αρχισυνταξία Ειρήνη Ζυκοπούλου

Επιστημονική Επιτροπή
Γ. Βυθούλκας, Α. Τσαμσλίδης, Α. Αντωνίου-
Κεδρηγιάννη, Χ. Ραμμένος, Γ. Παπαφίλιππου,
Π. Γαρζώνης, Κ. Ανδριώτης, Κ. Τσιτίνης,
Γ. Μαρίνης, Γ. Χαριτάκης, Δ. Παπαμεθοδίου

Επιστημονικοί Συνεργάτες
Σ. Μποτής, Θ. Οικονομίδης,
Β. Λέντζα, Ε. Στρατηγάκη, Α. Βάθης,
Ι. Ελευθεριάδης, Δ. Πλατανίτης,
Λ. Δανιηλίδης, Φ. Μπόμπος, Μ. Λέφας,
Σ. Κυβέλλος, Τ. Κομίν-Αντωνοπούλου,
Ν. Τσάμης, Σ. Καϊτανίδης

Art Director Κωνσταντίνα Ζάγκλη

Επιμέλεια - Διόρθωση Δημήτρης Αλεξάκης

Υπεύθυνος Διαφήμισης
Χάρης Πορέτσος

Υπεύθυνη Λογιστηρίου
Δέσποινα Τριανταφύλλου

Εκτύπωση pressious arvanitidis

Απαγορεύεται η μερική ή η ολική
αναδημοσίευση και η αναπαραγωγή
με οποιονδήποτε τρόπο των κειμένων
και φωτογραφιών του εντύπου, χωρίς
την έγγραφη άδεια του εκδότη.
(Νόμος 2121/1993)

Τα ευπρόσγραφα άρθρα εκφράζουν
τις απόψεις των συγγραφέων τους.

ΕΕΟΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Τσιτίνης, ακτινολόγος,
πρώην διευθυντής Αξονικού Τομογράφου
251 ΓΝΑ

Αντιπρόεδρος
Πέτρος Γαρζώνης, παθολόγος

Γραμματέας
Δημοσθένης Παπαμεθοδίου, νευρολόγος

Ταμίας
Στέλιος Καϊτανίδης, παθολόγος

Μέλη
Αριστοτέλης Βάθης, ιατρός, βιοχημικός

Βασίλειος Ζήνας, παθολόγος

Βασίλειος Φωτιάδης, γενικός ιατρός

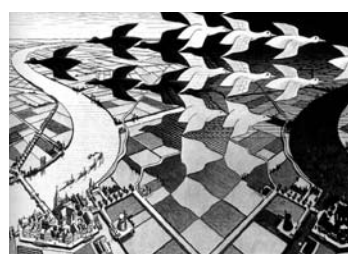
Νομικός Σύμβουλος

Στέφανος Χρήστου, δικηγόρος
παρ' Αρείω Πάγω: 210 4530364

Διανέμεται δωρεάν

Από τον Γιώργο Κουνατιάδη

Η 3η Διημερίδα Ομοιοπαθητικής Ιατρικής στην Θεσσαλονίκη έκλεισε με τις καλύτερες εντυπώσεις. Η θεματολογία ήταν πλούσια. Ακούστηκαν ενδιαφέρουσες απόψεις για τη σχέση Ομοιοπαθητικής και θεωρίας του χόους, θεωρίας των συστημάτων, την ανοσολογία, για την ουσία της θεραπείας και της ασθένειας από σημειολογική, νοηματική και φιλοσοφική σκοπιά. Παρουσιάστηκαν συμπληρωματικές θεραπείες κοινής κατεύθυνσης (υπερθερμία), απόψεις για τον καρκίνο, τη δράση της Ομοιοπαθητικής σε συνθήκες εντατικής θεραπείας, ανάλυση του Νόμου του Herring, Materia Medica, και σκέψεις για το όριο της χειρουργικής παρέμβασης. Το ενδιαφέρον των

ακροατών εκδηλώθηκε με πολλές ερωτήσεις και συζητήσεις στα διαλείμματα. Την εκδήλωση άνοιξε ο τακτικός καθηγητής κβαντικής χημείας ΑΠΘ κ. Ευάγγελος Μπακάλμπασης. Ιδιαίτερα ζεστός ήταν και ο χαιρετισμός του δάσκαλου μας και καθηγητή κ. Βυθούλκα.

Η διημερίδα της Θεσσαλονίκης μπορεί να είναι εκδηλώσεις «μικρού» βεληνεκούς, αλλά η θεματολογία τους είναι πολύ ενδιαφέρουσα και ο παλμός τους έκδηλος. Προτείνουμε να καθιερωθούν σε ετήσια βάση και να διευρυνθούν με στρογγυλά τραπέζια και πολλαπλή θεματολογία, στο πλαίσιο διαλόγου και προβληματισμού για την Ομοιοπαθητική, που είναι φυσική και υγιής ανάγκη των σκεπτόμενων γιατρών.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής

Χαιρετισμός του καθ. Γ. Βυθούλκα στην 3η Διημερίδα Ομοιοπαθητικής Ιατρικής

Αγαπητοί φίλοι

Είναι μεγάλη χαρά για μένα να διαπιστώνω την πρόοδο και την εξέλιξη της Ομοιοπαθητικής Ιατρικής μέσα από πανελλήνια συνέδρια, όπως αυτό στο οποίο λαμβάνετε μέρος σήμερα. Είναι χαρά και τιμή για μένα να απευθύνομαι σε μαθητές μου, αλλά και σε μαθητές των μαθητών μου, που έχουν το κουράγιο, στις σημερινές αντίξοες συνθήκες που περνάει η χώρα μας, να διακονούν ένα θεραπευτικό σύστημα που κάθε άλλο παρά βοηθήθηκε από την πολιτεία στην εξάπλωσή του στον ελλαδικό χώρο.

Θεωρώ ότι οι γιατροί που τη συνάντησαν, τη μελέτησαν και την εφαρμόζουν στην καθ' ημέρα πράξη ήταν οι τυχεροί της ευρύτερης ιατρικής οικογένειας, και ότι θα αποτελέσουν σημαντικό

πυλώνα σε μια κοινωνία που κλυδωνίζεται τραγικά, όχι μόνο οικονομικά, αλλά κυρίως ηθικά, και που κινδυνεύει να καταρρεύσει οριστικά.

Για μένα η τέλεια υγεία είναι συνυφασμένη με ΗΘΟΣ και ΦΡΟΝΗΜΑ, και αυτές τις ιδιότητες μπορεί να τις υποστηρίξει η Ομοιοπαθητική, όταν ολοκληρωθεί σαν θεραπευτικό σύστημα.

Η Ομοιοπαθητική, εξημερώνοντας τον θυμό, τον εγωισμό και τα πάθη, βοηθά στην επίτευξη μιας υψηλότερης συνειδησιακής κατάστασης που αρμόζει στον πραγματικά υγιή άνθρωπο, που τόσο έχει ανάγκη η εποχή μας.

Εύχομαι καλή συνέχεια και γόνιμο διάλογο, και θέλω να ξέρετε ότι όλοι έχετε την πιο βαθιά αγάπη μου και εκτίμηση.

Πρόσκληση της ΕΕΟΙ για Γ. Σ. και κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας

Τα μέλη του Δ.Σ. της ΕΕΟΙ καλούν όλα τα τακτικά και δόκιμα μέλη μας να παρευρεθούν στη Γενική Συνέλευση και στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας της Εταιρείας μας. Οι δύο εκδηλώσεις θα πραγματοποιηθούν την Κυριακή 30 Ιανουαρίου 2012 στις 10:30 π.μ. στην αίθουσα «ΣΥΝΤΑΓΜΑ» του ξενοδοχείου Central (Απόλλωνος 21, Πλάκα).

Ο πρόεδρος
Κων/νος Τσιτίνης

Ο γενικός γραμματέας
Δημοσθένης Παπαμεθοδίου

Homeo άρθρα

- 6** Ο λόγος της ασθένειας
10 Η κρίση στην Ομοιοπαθητική
και η απάντηση του VithoulikasCompass.com
13 Πώς λαμβάνονται τα ομοιοπαθητικά φάρμακα;

Homeo έρευνα

- 15** Πόνος & Ομοιοπαθητική: ένα χρήσιμο εργαλείο
για τη διαχείριση του χρόνιου πόνου
20 Τι είναι ο CAMbrella;
22 Το Όργανον του Samuel Hahnemann
25 Βιβλιογραφική Ενημέρωση

Homeo απόψεις

- 26** Είναι η Ομοιοπαθητική βοτανοθεραπεία;
27 Classical Homeopathy Evidence Based Medicine

Homeo οδοντίατροι

- 28** Προβλήματα κροταφογναθικής διάρθρωσης
και Κλασική Ομοιοπαθητική

Μόνιμες στήλες

- 30** Homeo ειδήσεις
33 Homeo προϊόντα
34 Homeo διαφορική διάγνωση

Φαρμακείο Μ. Προβατά

έτος ιδρύσεως 1980

«Ο ΒΙΟΣ ΒΡΑΧΥΣ, Η ΔΕ ΤΕΧΝΗ ΜΑΚΡΑ,
Ο ΔΕ ΚΑΙΡΟΣ ΟΞΥΣ»

Ιπποκράτης ο Κώος

ΑΝΘΕΙΑ
PRODUCTS S.A.

- Φαρμακοτεχνικά ομοιοπαθητικά σκευάσματα
- Γαληνικά φυτοθεραπευτικά σκευάσματα
- Ομοιοπαθητικά complex σε όλες τις μορφές (amp, pils, tabs, sol, cream)
- Άλατα susshler
- Φυροθεραπεία
- Γεμμοθεραπεία
- Αρωματοθεραπεία - Αιθ. Έλαια παγκόσμια & ελληνικά
- Ανθοθεραπεία - Ανθοϊάματα ελληνικά, αγγλικά, αυστραλέζικα, αμερικάνικα κλπ
- Ayurveda

- Συμπληρώματα διατροφής
- Βιταμίνες
- Ολιγοστοιχεία
- Βότανα & μίγματα βοτάνων
- Τσάγια από όλο τον κόσμο
- Βιβλία
- Τρόφιμα Βιολογικά - Βασ. Πολτός - Μέλι - Γύρη & παρασκευάσματα αυτών
- Μεγάλη ποικιλία πρώτων φυτικών υλών
- Φυτικό & βιολογικά μακιγιάζ
- Φυτικά, φυσικά & βιολογικά καλλυντικά για όλους.
- Φυτικά καλλυντικά «ΑΝΘΕΙΑ»

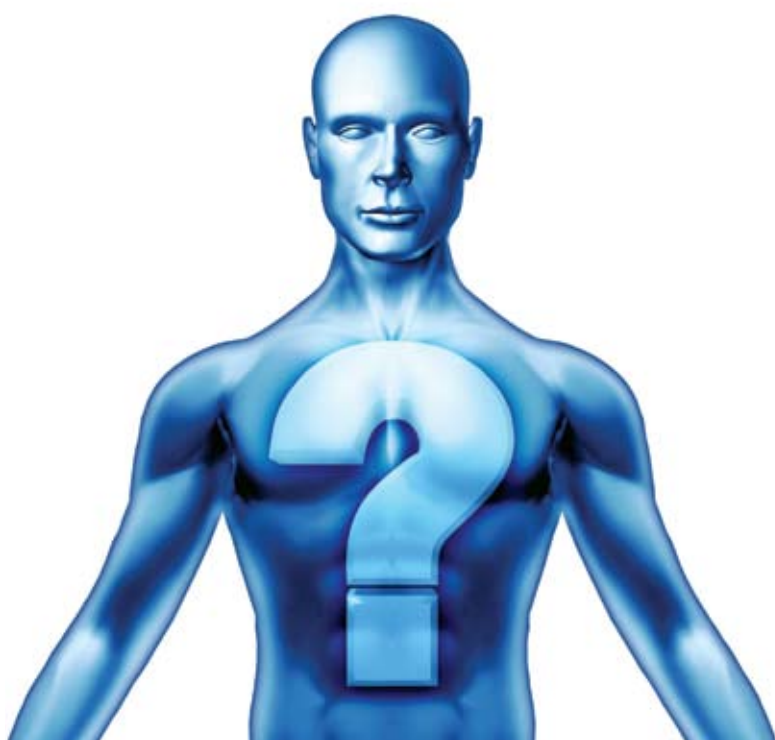
210 61.26.944
210 80.25.029
210 80.62.596

Περικλέους 6
Μαρούσι
provata@otenet.gr

Ο λόγος της ασθένειας

Γιώργος Κουνατιάδης, γενικός ιατρός, ομοιοπαθητικός, πρόεδρος 3ης Διημερίδας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής

Καθώς πλησιάζουν οι μέρες που συμβολικά ξαναγεννιέται ο ΛΟΓΟΣ, δηλαδή η ΑΓΑΠΗ προς ΟΛΟΥΣ, η επικοινωνία με τον Θεό και με τους άλλους, η δυνατότητα σωτηρίας της ψυχής από το υποφέρειν και την απώλεια, αποφασίσαμε αναλογικά ν' ασχοληθούμε μ' έναν ΛΟΓΟ πονεμένο, παρεξηγημένο και δυσνόητο, εκείνον της **ασθένειας**.

χο», αλλά δεν εξετάζεται ούτε το κίνητρό του, ούτε η αναλογική-συμβολική σχέση του με το αποτέλεσμα, και αυτός προβάλλεται σε εσωτερικά όργανα, τότε συχνά οδηγούμαστε σε ακρωτηριασμούς οργάνων, επιδεινώνοντας την κατάσταση υγείας.

Η αρχή της αιτιότητας μόνο με την πρώτη ματιά φαίνεται πειστική, αλλά με τη δεύτερη αποκαλύπτει τις αδυναμίες της, η μεγαλύτερη από τις οποίες είναι ότι αποδεδειγμένα δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, όπως αποδεικνύει η σύγχρονη φυσική. Αν ανασκευάστηκε η αιτιώδης σκέψη, μένει το ερώτημα: Τι εξυπηρετεί να μένουμε προσκολλημένοι σ' αυτήν, κατηγορώντας για τόσες φλεγμονές και μικρόβια τους ιούς κ.λπ.;

Αναλογία και συμβολισμός

Και πάλι η φυσική μάς ανοίγει δρόμο σε αυτήν την κοσμοθεώρηση. Οι φυσικοί στηρίζονται στη συμμετρία και εξηγούν ότι οι τελευταίοι κατανοητοί σε εμάς νόμοι είναι αρχές της συμμετρίας. Η αναλογική σκέψη της αρχαίας ιατρικής διατυπώνεται στην αρχή: «όπως πάνω, έτσι κάτω» ή «όπως μέσα, έτσι έξω», και φυσικά «μικρόκοσμος = μακρόκοσμος». Κοιτάζοντας αναλογικά τη μορφή και το περιεχόμενο, το σώμα και την ψυχή, τον άνθρωπο και τον κόσμο, βρισκόμαστε εγγύτερα στην αλήθεια, παρά αναζητώντας αίτια.

Η επιστήμη αποδεικνύει ότι το σύμπαν ορίζεται όχι από την αιτιώδη συνέχεια αλλά από τη σύγχρονη παραλληλότητα.

Το κλειδί για την κατανόηση αυτής της κοσμοθεώρησης δεν βρίσκεται στην ανάλυση, αλλά στον **συμβολισμό**, που αποτελεί επίκεντρο στην ερμηνεία των συμπτωμάτων. Όπως όλες οι άλλες εικόνες, έτσι και η ασθένεια δεν μπορεί να ερμηνευθεί μέσω της ανάλυσης του υλικού, αλλά μάλλον με τη στοχαστική παρατήρηση του συνόλου της. Το σύνολο είναι, ως γνωστόν, μεγαλύτερο ή αλλιώς από το άθροισμα των μερών του.

Η λέξη **σύμβολο** προέρχεται από το ελληνικό «συμβάλλω= συγκεντρώνω» και «συνενώνω». Λίγο πολύ, οι βαθύτερες εντυπώσεις μας δημιουργούνται με τη γλώσσα των συμβόλων.

Παρά την επισήμοποίησή της, αναγνώριση της από τη σύγχρονη φυσική, η αναλογική υστερεί πολλές φορές της αναλυτικής σκέψης, ενώ σφραγίζει τη ζωή μας πολύ βαθύτερα απ' όσο ομολογούμε. Για να συλλάβουμε τον άνθρωπο στο σύνολό του, προκειμένου να συγκεντρώσουμε όλες τις επιμέρους εντυπώσεις σ' ένα σχέδιο, ή να συνενώσουμε όλα τα επιμέρους σύμβολα σ' ένα περιεκτικό σύμβολο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ

www.homeopathy.gr

Εννοιολογικές προσεγγίσεις της λέξης
«ΛΟΓΟΣ»

1. αιτία
2. αναλογία
3. ομιλία
4. σκοπός

Κατά την πρώτη προσέγγιση κινήθηκε συχνά η συμβατική ιατρική, προσπαθώντας να γνωρίσει και να εξολοθρεύσει τον «ΕΝΟΧΟ». Κάποτε ένοχος υπάρχει (π.χ., τοξίνες εξωτερικής μόλυνσης). Βάσει της θεώρησης αυτής, «αίτιο-αιτιατό», και της βολικά απλής πεποίθησης ότι κάθε κακό προέρχεται από έξω, η εξίσωση ήταν αρκετά απλή και οι παράμετροι συγκεκριμένοι. Και όταν βρίσκεται ο «ένο-

Αυτό που απαιτείται είναι η ενσυνείδητη κατανόηση των συμβόλων. Κάθε θρησκευτικός συνειρμός στηρίζεται στον συμβολισμό και την αναλογική σκέψη. Έτσι επιτυγχάνεται όμοια συχνότητα συντονισμού ανάμεσα στα αναλογικά σχετιζόμενα, με αποτέλεσμα την παράλληλη δόνησή τους, δίκως να δημιουργείται αντίδραση, καθώς δεν υπάρχει ανταγωνιστική δράση ή **επιβολή** του ορθότερου.

Η ασθένεια είναι προβληματική σωματοποίηση μιας εσωτερικής δομής, σαφώς επηρεαζόμενης και από το σύστημα στο οποίο λειτουργεί και έχει αποδεχθεί τον ρόλο του. Το σύμπτωμα αναγκάζει τον ασθενή να βιώσει τη δομή αυτή που του αντιστέκεται και που δεν αποδέχεται ενσυνείδητα. Η συνειδητή βίωση μιας δομής είναι τελετουργική. Επομένως, μια ασθένεια είναι ενσυνείδητη ή βυθισμένη στη σκιά τελετουργία. Το πρώτο βήμα προς την ίαση είναι η επαναφορά αυτής της τελετουργίας στη συνείδηση. Σημαντική βοήθεια είναι να δούμε τι μας αναγκάζει το σύμπτωμα να πράξουμε, ενσυνείδητα και εκούσια.

Αυτή ακριβώς η έκφραση της υποσυνείδητης δομής, μέσω κινήσεων-τελετουργιών, εικόνων-συμβόλων, που η ψυχαναλυτική προσέγγιση έχει ουσιαστικά αποκρυπτογραφήσει, τελικά ξανασυναντώντας όσα όλες οι αρχαίες ιατρικές γνώριζαν, είναι η **γλώσσα της ασθένειας**, που ο κάθε θεραπευτής οφείλει να προσπαθήσει να γνωρίσει, ώστε να είναι σε θέση να εκτιμήσει το προς τα πού πρέπει να ωθήσει την κίνηση «ίασης» του οργανισμού, το αν η παρέμβασή του είναι θετική ή απλά καθυστερεί ή παρεμποδίζει ακόμη περισσότερο την προσπάθεια ανεύρεσης καλύτερου επιπέδου υγείας από τον οργανισμό.

Η αντιμετώπιση του σώματος αντιστοιχεί στην αντιμετώπιση της ψυχής. Η καταπίεση και η ηθελημένη άγνοια είναι βραχυπρόθεσμα πιο άνετες, αλλά μακροχρόνια είναι σωτήριο να τολμήσει κανείς τη σύγκρουση με τις εσωτερικές εικόνες και ν' αναπτυχθεί παρά να προσπαθεί να ξεφύγει. Τα δύο είδη της ιατρικής και τη ψυχολογίας έχουν τα πλεονεκτήματά τους: η ακαδημαϊκή ιατρική και ψυχολογία στοχεύουν σε σύντομη ανακούφιση αναβάλλοντας τη σωτηρία, ενώ η ερμηνευτική ιατρική και θεραπεία αναβάλλει την ανακούφιση στοχεύοντας μακροχρόνια στη σωτηρία.

Κι ερχόμαστε στην τετάρτη έννοια του Λόγου της ασθένειας: ο σκοπός είναι το υψηλότερο κέρδος. Υπάρχει; Είναι χρήσιμο να ψάχνει κανείς έναν απώτερο στόχο, σε οποιαδήποτε ενέργεια εξετάζει, καθώς συχνότατα προκύπτουν ενδιαφέρουσες σκοπιμότητες στα πιο «τυχαία» γεγονότα.

Η ασθένεια είναι μέρος ενός σφαιρικού ρυθμιστικού συστήματος που βρίσκεται στην υπηρεσία της εξέλιξης. Ο υγιής άνθρωπος, που δεν του λείπει τίποτε, υπάρχει μόνο στα βιβλία της ανατομίας, όχι σε ζώσα κατάσταση. Ασθένεια είναι η προσπάθεια του οργανισμού

να βρει ένα καλύτερο επίπεδο υγείας, άρα είναι κύρια ικανότητα της ζωής. Ωστόσο ο άνθρωπος νοσεί. Παρά τις προσπάθειες για πρόληψη, για σωστή διατροφή, για ολιστική θεραπευτική αντιμετώπιση, δεν είναι τυχαίο ότι η ασθένεια συμπορεύεται με τη ζωή, όσο και ο θάνατος. Μια βασική ΑΜΑΡΤΙΑ (= ΑΣΤΟΧΙΑ, ΛΑΘΟΣ) μάς κάνει εκ γενετής θνητούς και ασθενείς.

Ολόκληρος ο κόσμος είναι πρόθυμος να κάνει τεράστιες προσπάθειες για να εξολοθρεύσει την ασθένεια. ας ψιθυρίζει ότι «πρόκειται για μικροπράγματα», και μας τυφλώνει ώστε να μην αναγνωρίζουμε ότι, παρ' όλες τις προσπάθειές μας, καταλήγουμε ν' αρρωσταίνουμε. Να σημειωθεί ότι ασθένεια σημαίνει έλλειψη σθένους. Συνεπώς δεν περιγράφει σωστά την κατάσταση όλων των οργανισμών που νοσούν. Αυτοί που επιμένουν να νοσούν με ηχηρά, έντονα και επιμένοντα συμπτώματα-εικόνες έχουν σθένος, καθώς έντονα διεκδικούν το καλύτερο επίπεδο υγείας.

Τι προσδίδει, όμως, η νόσηση; Το υποφέρειν; Ταπείνωση, αυτογνωσία εαυτού και των ορίων του, σχέσεις δίχως προσωπεία... κάθε κλινική εικόνα μας ασθένειας είναι έκφραση μιας ασθένειας, είναι έκφραση μιας ιδέας που βυθίστηκε στο σώμα (delusion essence), ή ενός σχεδίου που απουσιάζει από τη συνείδηση και που μπορεί να αντιμετωπιστεί με όμοια φαρμακευτική ή πνευματική πληροφορία. Στην πρώτη περίπτωση μιλάμε για ομοιοθεραπευτική, στη δεύτερη για συνειδητοποίηση του σχεδίου ή ερμηνεία της κλινικής εικόνας. Η εκδήλωση της σκιάς ως σύμπτωμα οδηγεί στον φωτισμό της, η ασθένεια γίνεται πορεία προς την αυτογνωσία.

Η ασθένεια δίνει στον άνθρωπο τη δυνατότητα να λυτρωθεί. Είναι το σταυροδρόμι εκείνο που η συμφορά μπορεί να μεταβληθεί σε λύτρωση. Γι' αυτό ο άνθρωπος πρέπει να σταματήσει τις φοβερές προσπάθειες εξολόθρευσης της ασθένειας και αντ' αυτού να μάθει ν' ακούει και να βλέπει τι θέλει να του πει η ασθένεια. Να θέσει σε αμφισβήτηση τις απόψεις-ιδέες που είχε για τον εαυτό του και να προσπαθήσει να ενσωματώσει αυτό που το σύμπτωμα θέλει να του πει σωματικά. Η ίαση (λύτρωση) συνδέεται πάντοτε με διεύρυνση της συνείδησης και ωριμότητα.

Η ζωή όπως κι αν την πάρουμε είναι μια πορεία απογοητεύσεων. Γκρεμίζεται η μια ψευδαίσθηση (= γοήτευση) μετά την άλλη (νιάτα, ομορ-

φιά, έρωτας), ωστόσο ο άνθρωπος μαθαίνει ν' αντέχει την ΑΛΗΘΕΙΑ. Ο τολμηρός που αντέχει την αρρώστια, τον μαρασμό και τον θάνατο, θα βιώσει σε λίγο καιρό ότι η γνώση αυτή δεν καταλήγει στην απελπισία. Αντίθετα, θα του φέρνει στοργικούς και σοφούς φίλους που θα τον βοηθούν να βρει την αληθινή, λυτρωτική του πορεία.

Δυστυχώς, σπάνια, ή ποτέ, δεν βρίσκουμε τόσο ειλικρινείς φίλους που σε κάθε βήμα ξεσκεπάζουν τα παιχνίδια του ΕΓΩ μας και στρέφουν το βλέμμα προς τη σκιά μας. Αν ποτέ κάποιος φίλος μας τολμήσει κάτι τέτοιο, σπεύδουμε να τον αποκαλέσουμε «ΕΧΘΡΟ». Το ίδιο συμβαίνει με την ασθένεια: είναι υπερβολικά ειλικρινής για να την αγαπήσουμε.

Η φιλαυτία, ο εγωισμός μάς τυφλώνει, μας κάνει ευάλωτους, όπως εκείνον τον βασιλιά, όπου τα φορέματα είχαν υφανθεί από τις ψευδαισθήσεις του. Τα συμπτώματα σηματοδοτούν τι μας λείπει στην πραγματικότητα, τι δεν αφήνουμε να δικαιωθεί, ή τι είναι κρυμμένο στη σκιά και πού γίναμε μονομερείς. Με την πίστη ή με τις επανειλημμένες επισκέψεις τους μας δείχνουν ότι το πρόβλημά μας δεν το λύσαμε καθόλου τόσο γρήγορα ή τόσο τελεσίδικα όσο παριστάνουμε. Η ασθένεια βάζει πάντα το δάχτυλό της στη μικρότητα και την αδυναμία του ανθρώπου, τη στιγμή που εκείνος πιστεύει πως θ' αλλάξει την πορεία του κόσμου μέσα από την απόλυτη δύναμή του. Αρκεί ένας πονόδοντος ή ένα λουμπάγκο, μια γρίπη ή μια γαστρίτιδα, για να μεταβάλει τον αστραφτερό ήρωα σε ταπεινό σκουλήκι. Αυτό το στοιχείο μισούμε στην ασθένεια.

Ταυτόχρονα, η ασθένεια και το υποφέρειν της μας βοηθάει ν' ανακαλύψουμε το ΕΣΥ, καθώς, τουλάχιστον καταρχήν, του ζητάμε βοήθεια, ή μας τη δίνει μόνο του, δηλώνοντας την ύπαρξή του, τώρα που μπορεί, καθώς το ΕΓΩ αδυνατίζει...

«Πάσχειν» και «συμπάσχειν», τι άλλο από λόγος και επικοινωνία ψυχών, ασθένεια, τι άλλο από πορεία ψυχής με στόχο την επίτευξη του πέρα της διεύρυνσης της συνειδητότητας, την ανακάλυψη της συνείδησης, την επανένωση με τον Θεό.

Αν αναγνωρίσουμε και αν εκμεταλλευτούμε τις ευκαιρίες που μας προσφέρει η αρρώστια, η ζωή μας δεν θα γίνει απαραίτητα ευκολότερη, αλλά εμείς θα συνειδητοποιήσουμε καλύτερα τα καθήκοντά μας και θα γίνουμε πλουσιότεροι. Έτσι, κάθε λάθος μετατρέπεται όχι σε εχθρό που πρέπει να κυνηγηθεί, κρυφτεί ή αποκεφαλιστεί, αλλά σε δυνατότητα εξέλιξης. Έτσι, ανατρέπεται τελείως η ρατσιστική αξιολόγηση και αντί ν' αποφεύγουμε τα προβλήματα τα αντιμετωπίζουμε με ενδιαφέρον για ανακαλύψεις κρυμμένων θησαυρών.

Ποτέ δεν ειπώθηκε κάτι περισσότερο, συντομότερο και περιεκτικότερο: «ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΥΜΩΝ», ή αλλιώς «Αποσύρετε κάθε προβολή». Γιατί ό,τι μας λείπει για να ολοκληρωθούμε βρίσκεται στη σκιά μας, κι επειδή δεν τη βλέπουμε, την προβάλλουμε σε επιφάνειες προβολής. Οι εχθροί μας είναι εξωτερικές επιφάνειες προβολών που αντανακλούν ό,τι δικό μας δεν ανεχόμαστε, και γι' αυτό απεχθανόμαστε στους άλλους. Τα παθολογικά συμπτώματα είναι εσωτερικοί εχθροί για τους περισσότερους. Το ίδιο μας το σώμα γίνεται επιφάνεια προβολής των ανεπιθύμητων πλευρών. Αν κατορθώσουμε ν' αγαπήσουμε αυτούς τους εχθρούς, έχουμε τη σωτηρία, τόσο ευκολότερα όσο καλύτερα κατορθώνουμε να αναγνωρίσουμε την ασθένεια ως γλώσσα της ψυχής. Τότε και η ασθένεια θα γίνει πορεία διαχρονική, απλή, αν και απαιτητική.

Η Ομοιοπαθητική είναι η πλέον «επαρκής», διακριτικά σεβόμενη την αλήθεια, ολιστική ιατρική, καθώς χρησιμοποιεί την αναλογική σκέψη στην ανεύρεση του «ομοίου», την ακριβή αναγνώριση των τελετουργιών (συμπτώματα) και το σύνολό τους, και είναι περισσότερο απαλλαγμένη από «υποκειμενικότητες» και «ναρκισιστικές» τοποθετήσεις, εκτιμήσεις ή ιδιοτέλειες των θεραπόντων, καθώς η ανεύρεση του ομοίου καθορίζει το πλαίσιο. Ή δρα το φάρμακο ή δεν δρα.

Ωστόσο, ανάλογα με το πόσο κοντά στον στόχο της ασθένειας βρίσκεται ο στόχος μας ως θεραπευτών, καθορίζεται μακροπρόθεσμα και η αποτελεσματικότητά μας.

Αν δεν μπορούμε ν' αναγνωρίσουμε το κεντρικό λάθος, γιατί κι εμείς δεν το συνειδητοποιούμε, τη διαστροφή, γιατί εμπλεκόμεθα με ανάλογο τρόπο, και δεν είμαστε στον δρόμο για «κάθαρση» αν δεν μπορούμε ν' αναγνωρίσουμε τον εγωισμό, γιατί και εμείς το ίδιο ή χειρότερα είμαστε εγκλωβισμένοι σε αυτόν, πώς θα κατανοήσουμε το σωματικό πρόβλημα ως προσπάθεια βελτίωσης βαθιάς (από μέσα προς τα έξω); Αν δεν έχουμε στόχους ανώτερης συνείδησης και αύξησης της προσωπικής συνειδητότητας, πώς θ' αναγνωρίσουμε αν η παρέμβασή μας προάγει τον ασθενή; Αν δεν υποπτευθούμε ότι για την ανοικοδόμηση χρειάζονται δομικά υλικά που λείπουν, θα επιμείνουμε ν' αναρωτιόμαστε γιατί δεν χτίζεται τίποτε,

γιατί υποτροπιάζει διαρκώς, γιατί είναι μπλοκαρισμένη περίπτωση, παρ' όλη τη σωστή πληροφορία και σχέδιο. Κι αν δεν καλλιεργούμε την πνευματική μας υπόσταση και δεν δώσουμε ως συνταγή στον ασθενή μας την πληροφορία ύπαρξης της πνευματικής του υποδομής (άνθρωπος = άνω θρώσκω), η οποία χρειάζεται συντήρηση, ξύπνημα ή ενίσχυση, πώς είναι εφικτό να δούμε τον «στόχο» της ασθένειάς του, ακόμη κι αν αυτός είναι εγγύς, και να διαπιστώσουμε αληθινή εξέλιξη... ή πώς, επιτέλους, να δράσουμε ολιστικά; Μήπως μας δοθεί η δυνατότητα ν' αλλάξουμε πιο γρήγορα επίπεδο υγείας αν βοηθήσουμε στη συνειδητοποίηση τον ασθενή; Ο λόγος έχει πάντα ισχυρότατη δύναμη, αν έχει καθαρότητα, διάκριση, γνώση και αγάπη ως κίνητρο.

Είναι αντιληπτό σε όλους ότι ζούμε περίοδο βαθιάς, παγκόσμιας νόσησης, που τα συμπτώματά της έχει αρχίσει καιρό να τα δείχνει, αλλά αδιαφορούσαμε, παρασυρόμενοι στη μαλθακή «βολικότητα» του ρεύματος, όντως α-σθενείς και αδιάφοροι. Το σίγουρο είναι ότι η πρώτη προσπάθεια θεραπείας θα εμπεριέχει καταπιεστικές στρατηγικές, καθώς αυτήν τη συμπεριφορά είχε υιοθετήσει η ανθρωπότητα **θεραπευτικά**, καταρχήν. Αυτό είναι πιο ανησυχητικό και επικίνδυνο από την ίδια τη νόσηση. Ωστόσο, όσοι γυρεύουν την αλήθεια και ασκούνται στον Καθαρό Λόγο αποτελούν πυρήνα καλλιέργειας τάσεων προς το υγιές, προς τη θεραπεία, τη θέση και την ενότητα. 🌀

HOUSELIFE

Το μεγάλο on line περιοδικό για το σπίτι

www.houselife.gr
info@houelife.gr

Η κρίση στην Ομοιοπαθητική και η απάντηση του VithoukasCompass.com

του Λευτέρη Ταπάκη, ιατρού-ομοιοπαθητικού

Η κρίση

Το επιχείρημα «η κρίση φέρνει ευκαιρίες», το οποίο υιοθέτησαν κατά καιρούς διάσημοι πολιτικοί, όπως ο Τζων Κένεντι τον Απρίλιο του 1959,¹ είναι δημοφιλές στις μέρες μας. Η κρίση μπορεί να γίνει αφορμή για συνειδητοποιήσεις και προβληματισμούς που πριν δεν ήταν εφικτοί, και να αποτελέσει έναυσμα για δημιουργικές ιδέες και την υλοποίησή τους. Στο παρόν άρθρο δεν θα αναφερθώ στη λεγόμενη οικονομική κρίση, αλλά στην κρίση στον χώρο της Ομοιοπαθητικής. Αναφέρομαι στο πρόβλημα το οποίο είναι ιδιαίτερα εμφανές τα τελευταία χρόνια και αφορά στην εισαγωγή «νέων» ιδεών από αυτόκλητους «δασκάλους», με αποτέλεσμα τη νόθευση της πραγματικής γνώσης. Πρόκειται για ιδέες οι οποίες είναι έξω από τις αρχές στις οποίες βασίζεται η Κλασική Ομοιοπαθητική και που, τελικά, προκαλούν σύγχυση στον χώρο. Η σύγχυση αυτή έχει ως αποτέλεσμα τη μη σωστή άσκηση της Ομοιοπαθητικής, δείχνοντάς την αναποτελεσματική. Λόγω αυτής της κατάστασης, η Ομοιοπαθητική κινδυνεύει να οδηγηθεί και πάλι στην αφάνεια και τη λήθη.^{2,3}

Η ιδέα

Όσοι ασκούμε την Ομοιοπαθητική, αντιλαμβανόμαστε καθημερινά τις μεγάλες δυνατότητες αυτής της θεραπευτικής μεθόδου. Από την άλλη, ερχόμαστε συχνά αντιμέτωποι με περιπτώσεις που δεν είχαν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ένας από τους κύριους λόγους είναι ότι η ανεπάρκεια της ίδιας της Ομοιοπαθητικής, αλλά κυρίως η δική μας ανεπάρκεια να ασκήσουμε σωστά αυτή την ομολογουμένως δύσκολη θεραπευτική μέθοδο. Αυτός ίσως είναι ο κυριότερος παράγοντας που εμποδίζει την ευρεία άσκηση και διάδοση της Κλασικής Ομοιοπαθητικής,⁴ αφού για να κατακτήσει ο ομοιοπαθητικός την αναγκαία γνώση χρειάζονται πολλά χρόνια επισταμένης μελέτης και αφοσίωσης, που λίγοι είναι διατεθειμένοι να αφιερώσουν. Άλλωστε, ο σωστός ομοιοπαθητικός ποτέ δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει ολοκληρώσει την εκπαίδευσή του στην Ομοιοπαθητική, αφού η γνώση είναι ατελείωτη. «Ο μεν βίος βραχύς, η δε τέχνη μακρά», όπως έγραψε και ο Ιπποκράτης.

Η κρίση, λοιπόν, στον χώρο της Ομοιοπαθητικής, λόγω της απόκλισης από τις αρχές της, σε συνδυασμό με τη δυσκολία στην άσκησή της, οδήγησε στη συνειδητοποίηση της μεγάλης ανάγκης για ουσια-

στική υποστήριξη αυτών που την ασκούν, και στην ιδέα για ένα καινοτόμο έμπειρο σύστημα. Ύστερα από τρία χρόνια επίπονης ανάπτυξης, αυτή η ιδέα «ενσαρκώθηκε» στο VithoukasCompass.com, ένα διαδικτυακό λογισμικό τελευταίας τεχνολογίας, το οποίο βοηθά τους ομοιοπαθητικούς στην καθημερινή τους πράξη, ανεβάζοντας σημαντικά το ποσοστό των επιτυχημένων συνταγογραφήσεών τους.

Η λύση VithoukasCompass.com

Αξιόπιστο καθημερινό συμβουλευτικό εργαλείο, οδηγός για ορθή κρίση στη συνταγογράφηση

Με το VithoukasCompass.com, η Κλασική Ομοιοπαθητική αποκτά ένα ακόμα δυναμικό διαδικτυακό εργαλείο που βοηθά δραστικά τον κλασικό ομοιοπαθητικό στη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς του στην καθημερινή του πρακτική. Άλλωστε, η ευρεία χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη ζωή μας είναι αδιαμφισβήτητη, ενώ παράλληλα η πλατφόρμα του Διαδικτύου ήδη χρησιμοποιείται ως εργαλείο για τη διάδοση της Κλασικής Ομοιοπαθητικής. Χαρακτη-

INTRODUCING **VITHOULKAS COMPASS**

The new online service that decisively assists in effective prescribing.

Vithoulkas Compass is the next generation classical homeopathy online expert system aimed at raising the level of homeopathic practice worldwide.

"Using VC is practically like having me at your side. The accuracy of VC is remarkable."

Professor George Vithoulkas

Seminar Lecture,
International Academy of Classical Homeopathy
Alonissos, Greece September 2011

To receive more information and apply for a beta account, please visit our website.

www.vithoulkascompass.com

Online with an expert system
In line for a revolution in classical homeopathy

ριστικό παράδειγμα αποτελεί το πρόγραμμα e-learning του Γιώργου Βυθούλκα, μέσω του οποίου εκπαιδεύονται εδώ και καιρό ομοιοπαθητικοί ανά τον κόσμο.

Το εν λόγω σύστημα φέρει και πάλι την υπογραφή του ανθρώπου που κατ' εξοχήν έχει αφιερώσει τη ζωή του στην προάσπιση και τη διάδοση της Κλασικής Ομοιοπαθητικής, του καθηγητή Γιώργου Βυθούλκα. Ονομάστηκε VithoulkasCompass (πυξίδα), συμβολίζοντας το εργαλείο που μας βοηθάει να προσανατολιζόμαστε και να πορευόμαστε στον σωστό δρόμο.

Πρόκειται για νέο, πρωτότυπο και καινοτόμο έμπειρο σύστημα, το οποίο όχι μόνο προτείνει με εξαιρετική ακρίβεια το πιθανό φάρμακο μετά την εισαγωγή συμπτωμάτων, αλλά και εμφανίζει συγκεκριμένες ερωτήσεις, προκειμένου ο ομοιοπαθητικός να τις απευθύνει στον ασθενή κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, ώστε «να ξεκαθαριστεί η εικόνα του», όπως είθισται να λέγεται με ομοιοπαθητικούς όρους (στα αγγλικά ορίζεται ως differential diagnosis questioning). Το λογισμικό μιμείται έτσι τον τρόπο με τον οποίο ο ίδιος ο Βυθούλκας εξετάζει μια κλινική περίπτωση. Όταν ο ασθενής τού αποκαλύψει τα πρώτα συμπτώματα, κάποια φάρμακα αναδεικνύονται στο μυαλό του ως υποψήφια και, εν συνεχεία, κάνει ερωτήσεις για την επιβεβαίωση ή την απόρριψή τους. Πρόκειται για ερωτήσεις οι οποίες είναι οι πλέον χαρακτηριστικές των φαρμάκων αυτών, με στόχο να επιβεβαιωθούν ή να απορριφθούν. Με τις ερωτήσεις αυτές, η εικόνα ξεκαθαρίζει και ανοίγει ο δρόμος προς το ένα σωστό φάρμακο.

Η κατασκευή αυτού του συστήματος δεν θα ήταν δυνατή χωρίς το κατάλληλο Ρεπερτορι, το οποίο η ομάδα του VithoulkasCompass.com κατασκεύασε εξ αρχής, βασιζόμενη κυρίως στο έγκυρο Ρεπερτορι του Κεντ, με προσθήκες του καθηγητή Βυθούλκα και άλλων έγκριτων συγγραφέων, και πάντα με γνώμονα την επίτευξη αξιοπιστίας στη συνταγογράφηση. Λαμβάνοντας δε υπ' όψιν τις εξαιρετικές δυνατότητες άμεσης και αμφίδρομης επικοινωνίας που παρέχει το Διαδίκτυο, το πρόγραμμα εμπλουτίζει και αναβαθμίζει συστηματικά το Ρεπερτοριό του, χωρίς να απαιτείται από τους χρήστες κάθε φορά οποιαδήποτε ενέργεια εκ μέρους τους, όπως η αγορά ενός επικαιροποιημένου λογισμικού. Με άλλα λόγια, ο χρήστης απολαμβάνει τα οφέλη της εκάστοτε αναβάθμισης σε πραγματικό χρόνο, χωρίς επιπλέον κόστος.

Ταυτόχρονα, μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας, θα μπορέσει, επιτέλους, να υλοποιηθεί η ιδέα του Confirmed Repertory, όπως διατυπώθηκε από τον Βυθούλκα.⁶ Πρόκειται, ουσιαστικά, για επιβεβαίωση των συμπτωμάτων που υπάρχουν στο Ρεπερτορι και προσθήκη νέων συμπτωμάτων και φαρμάκων από την κλινική εμπειρία. Η εν λόγω επιβεβαίωση και η προσθήκη καθίστανται πλέον εφικτές, γιατί το πρόγραμμα μπορεί να συγκρίνει το follow up μετά τη συνταγογράφηση με το προηγούμενο ιστορικό. Μετά, λοιπόν, τη χορήγηση κάποιου φαρμάκου, η επαναφορά ενός συμπτώματος, που ήδη υπάρχει στο Ρεπερτορι για το συγκεκριμένο φάρμακο στο φυσιολογικό, είναι επιβεβαίωση ότι το φάρμακο έχει αυτό το σύμπτωμα. Αν αυτό το σύμπτωμα δεν υπάρχει στο Ρεπερτορι, τότε το σύμπτωμα είναι υποψήφιο για προσθήκη, εφόσον και άλλοι ομοιοπαθητικοί έχουν παρόμοιες αναφορές.

Το VithoulkasCompass.com διατίθεται δωρεάν για λόγους ποιοτικού ελέγχου και βελτιστοποίησης της χρησιμότητάς του (betatesting). Με την ολοκλήρωσή τους θα ξεκινήσει η εμπορική διάθεση, κάτι που αναμένεται στους αμέσως επόμενους μήνες. Σήμερα, κάθε ενδιαφερόμενος ομοιοπαθητικός μπορεί να εγγραφεί ως υποψήφιος χρήστης (betatester) στο www.vithoulkascompass.com.

Έως τώρα, η συντριπτική πλειονότητα των χρηστών θεωρεί το VithoulkasCompass.com εύκολο, φιλικό στη χρήση και πολύ ακριβές και αποτελεσματικό στην καθημερινή πρακτική. Κι αυτό δεν είναι τυχαίο. Το VithoulkasCompass.com είναι αποτέλεσμα τόσο της

πολύχρονης και συστηματικής μελέτης της διδασκαλίας του καθηγητή Βυθούλκα, όσο και της αυστηρής καθοδήγησής του, κατόπιν πολυάριθμων συναντήσεων του ιδίου με τους έμπειρους μαθηματικούς, προγραμματιστές και ομοιοπαθητικούς της ομάδας του VithoulkasCompass.com.

66ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ομοιοπαθητικής

Η πρώτη επίσημη διεθνής επιστημονική ανακοίνωση του VithoulkasCompass.com

Αρχές Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε το 66ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ομοιοπαθητικής στο Νέο Δελχί της Ινδίας,⁷ υπό την αιγίδα της LIGA, με μέλη πάνω από 70 χώρες.⁸ Στις εργασίες του συμμετείχε η Ελληνική Εταιρεία Ομοιοπαθητικής Ιατρικής, εκπροσωπούμενη από τον υπογράφο, ενώ στις 3 Δεκεμβρίου έγινε και η πρώτη επιστημονική ανακοίνωση,⁹ η οποία αφορούσε στην εξέλιξη της Κλασικής Ομοιοπαθητικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής πρακτικής μέσω Διαδικτύου, παρουσιάζοντας το νέο έμπειρο σύστημα Κλασικής Ομοιοπαθητικής, VithoulkasCompass.com. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας προβλήθηκε και μαγνητοσκοπημένο μήνυμα του καθηγητή Βυθούλκα, ο οποίος τονίζει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής ως χρήσιμο εργαλείο για κάθε ομοιοπαθητικό.

Συμπεράσματα

Η διαδικτυακή υπηρεσία VithoulkasCompass.com αποτελεί εντελώς νέα προσπάθεια, η οποία δεν σχετίζεται με άλλα ήδη υπάρχοντα έμπειρα συστήματα. Αυτό που την κάνει ξεχωριστή είναι κυρίως **η εκπληκτική ακρίβεια με την οποία αξιολογεί, ως καινοτόμο έμπειρο σύστημα, τα δεδομένα που εισάγει ο ομοιοπαθητικός, προτείνοντάς του τα προσήκοντα φάρμακα κατά σειρά προτεραιότητας**. Παράλληλα, η βοήθεια που παρέχει στον χρήστη κατά τη διάρκεια της λήψης του ιστορικού, με το να προτείνει ερωτήσεις σε σχέση με τα πιο πιθανά φάρμακα, συνδράμει στην επίτευξη μιας πιο αποτελεσματικής συνταγογράφησης. Το VithoulkasCompass.com σχεδιάστηκε για να δοθεί σημαντική ώθηση στην Κλασική Ομοιοπαθητική, ώστε αυτή η αποτελεσματική θεραπευτική μέθοδος να υιοθετηθεί από το ευρύ κοινό και τα εθνικά και ασφαλιστικά συστήματα υγείας. Σύντομα, αυτό το νέο σύστημα θα διατίθεται στην παγκόσμια αγορά ως διαδικτυακή υπηρεσία, με την ελπίδα ανάδειξής του ως αξιόπιστου συμβουλευτικού εργαλείου που θα συνδράμει όχι μόνον κάθε ομοιοπαθητικό ιατρό στο να επιλέξει το σωστό φάρμακο, αλλά και στην ανάδειξη της αποτελεσματικότητας της Κλασικής Ομοιοπαθητικής που βρίσκεται σήμερα σε κρίση .

ΠΗΓΕΣ

1. Wikipedia. Chinese word for "crisis" [online] Διαθέσιμο http://en.wikipedia.org/wiki/Chinese_word_for_%22crisis%22 [Πρόσβαση, 9 Δεκεμβρίου 2011]
2. Vithoulkas G., 2006. Is Hahnemannian Homeopathy doomed to go into oblivion again? [online] Διαθέσιμο <http://www.vithoulkas.com/en/component/content/article/72-articles/2149-is-hahnemannian-homeopathy-doomed-to-go-into-oblivion-again?html> [Πρόσβαση, 9 Δεκεμβρίου 2011]
3. Vithoulkas G., 2008. British Media attacks: Are they justified? Homeopathy Apr; 97(2):103-6.
4. Ταπάκης Λ., 2009 Γιατί η Ομοιοπαθητική δεν είναι διαδεδομένη; Ομοιοπαθητικά Νέα (2009):13 :20)
5. Hahnemann S. 1875. Organon of the art of healing, 5th ed. Wesselhoeft C, trans. Philadelphia PA, Boericke&Tafel, p. 65.
6. International Academy of Classical Homeopathy Introduction to the project "Confirmed Repertory" The project "Confirmed Repertory" [online] Διαθέσιμο <http://www.vithoulkas.com/en/component/content/article/2285-introduction-to-the-project.html> [Πρόσβαση, 9 Δεκεμβρίου 2011]
7. 66th World Homeopathic Congress 2011 [online] Διαθέσιμο <http://www.liga2011.in/home.aspx> [Πρόσβαση, 9 Δεκεμβρίου 2011]
8. Liga Medicorum Homoeopathica Internationalis (LMHI) [online] Διαθέσιμο <http://liga.lwmh.net/> [Πρόσβαση, 9 Δεκεμβρίου 2011]
9. Tapakis L., 2011. The evolution of homeopathic training via internet: Seeking effectiveness and quality performance in case taking and homeopathic prescribing by utilizing web technologies; the case of Vithoulkas Compass, the latest classical homeopathy online expert system. In: LIGA 66th World Homeopathic Congress 2011. New Delhi, India 1-4 Dec 2011.

Πώς λαμβάνονται τα ομοιοπαθητικά φάρμακα;

Ελλιπής η πληροφόρηση των ασθενών για τις μορφές και τη λήψη των ομοιοπαθητικών φαρμάκων

Αριστοτέλης Βάθης, ειδ. ψυχίατρος-ψυχοθεραπευτής, ομοιοπαθητικός, βιοχημικός

Αφορμή για το άρθρο αυτό στάθηκαν δύο περιστατικά τα οποία εξελίχθηκαν παρουσία μου σε ομοιοπαθητικό φαρμακείο, και τα οποία δείχνουν ότι η πληροφόρηση των ασθενών σχετικά με τις μορφές και τη λήψη των ομοιοπαθητικών φαρμάκων είναι ελλιπής. Στο πρώτο περιστατικό, μία κυρία διαμαρτυρόταν έντονα γιατί εμφάνισε επιδείνωση στην κατάστασή της και, όπως της «είχε εξηγήσει ο ομοιοπαθητικός γιατρός» της, η επιδείνωση αυτή οφειλόταν εξολοκλήρου στη διαφορετική μορφή του φαρμάκου (δηλαδή, στα σφαιρίδια αντί των capsules)!

Στο δεύτερο περιστατικό, ένα νεαρό ζευγάρι, επίσης σε εφημερία, είχε προμηθευτεί ομοιοπαθητικό φάρμακο σε capsules που περιείχαν μικροσφαιρίδια (globules), το οποίο προοριζόταν για βρέφος περίπου τεσσάρων μηνών. Διαμαρτύρονταν, λοιπόν, ότι το φάρμακο ήταν αδιάλυτο στο νερό και, κυρίως, ότι κινδύνευε η σωματική ακεραιότητα του βρέφους (εξαιτίας των αδιάλυτων globules), καθώς ο παιδίατρός τους δεν τους είχε ενημερώσει ολοκληρωμένα.

Είναι υποχρέωση των γιατρών να αφιερώνουν χρόνο για να ενημε-

ρώσουν σωστά τους ασθενείς τους σχετικά με το πώς μπορούν να λαμβάνουν τα ομοιοπαθητικά φάρμακα. Και αυτό διότι οι τελευταίοι, παρά την εμπιστοσύνη στον φαρμακοποιό τους, δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον γιατρό τους. Στις περιπτώσεις που τα πράγματα φαίνεται να έρχονται σε αντίθεση με την πληροφόρηση που έχουν από τους γιατρούς τους, δημιουργείται μια πολύ δυσάρεστη κατάσταση. Πόσω μάλλον όταν οι γιατροί χρησιμοποιούν τις ελλείψεις αυτές γνώσεις των ασθενών για να καλύψουν δικά τους λάθη, όπως συνέβη με το πρώτο περιστατικό. Το ζητούμενο είναι η καλή συνεργασία μεταξύ γιατρών και φαρμακοποιών, έτσι ώστε η πληροφόρηση των ασθενών να είναι επαρκής και καθησυχαστική, και όχι μια ανταγωνιστική σχέση η οποία μπορεί να πλήξει ανεπανόρθωτα την εμπιστοσύνη του ασθενούς όχι μόνο προς τον γιατρό ή τον φαρμακοποιό, αντίστοιχα, αλλά και προς την ίδια την Ομοιοπαθητική, στερώντας από τον ασθενή τη λύση που αναζητά στα προβλήματα της υγείας του.

Συνήθως, τα ομοιοπαθητικά φάρμακα λαμβάνονται τις πρωινές ώρες, 10 λεπτά προ του φαγητού, με λίγο νερό.

Τα ομοιοπαθητικά φάρμακα διατίθενται στις παρακάτω μορφές:

Κάψουλες: μπορεί να περιέχουν σκόνη ή μικροσφαιρίδια (globules) εμβρεγμένα με το ομοιοπαθητικό φάρμακο. Οι κάψουλες μπορούν να καταποθούν με λίγο νερό, ή να τις κρατήσουμε στο στόμα (λιώνουν σε 3-4 λεπτά με λίγο σάλιο). Επίσης, οι κάψουλες μπορούν να ανοιχθούν, και το περιεχόμενο (σκόνη ή μικροσφαιρίδια) να ληφθεί είτε υπογλώσσια, είτε με λίγο νερό, ή και να διαλυθεί σε περισσότερο νερό.

Pills (σφαιρίδια, μπιλάκια): πρόκειται για σφαιρίδια γλυκόζης, τα οποία έχουν διαβραχεί με ομοιοπαθητικό φάρμακο. Τα pills μπορεί να ληφθούν υπογλώσσια, ή να τα κρατήσουμε στο στόμα σαν καραμέλες, ή να καταποθούν με νερό, ή να διαλυθούν σε νερό.

Αλοιφές, κολλύρια: προορίζονται για εξωτερική τοπική χρήση.

Ενέσιμη μορφή: παρόλο που διατίθενται και ομοιοπαθητικά φάρμακα σε ενέσιμες μορφές, αυτές είναι εντελώς περιττές. Και αυτό γιατί τα ομοιοπαθητικά φάρμακα απορροφώνται άμεσα από τους βλεννογόνους (π.χ., γλώσσα, στομάχι) με απόλυτη δραστηριότητα, και δρουν συστημικά, επηρεάζοντας ολόκληρο τον οργανισμό. Έτσι, λοιπόν, δεν υπάρχει λόγος ύπαρξης ή χρήσης των ενέσιμων μορφών.

Με τη διάλυση του φαρμάκου στο νερό, ολόκληρο το διάλυμα μετατρέπεται σε ομοιοπαθητικό φάρμακο, ίδιας δυναμοποίησης. Η ποσότητα που χρειάζεται να λάβει κανείς είναι πολύ μικρή. Αρκούν 5-6 μικροσφαιρίδια ή το 1/2 του περιεχομένου μιας κάψουλας, για να λάβει την απαραίτητη δόση ο ασθενής. Θυμίζουμε ότι, λόγω της διαφορετικής φύσης του ομοιοπαθητικού φαρμάκου, σημασία δεν έχει η ποσότητα που λαμβάνει κανείς, αλλά η δυναμοποίηση (π.χ., 6X, 12X, 12CH, 30CH, 200CH, 1M, 10M). Δηλαδή, είτε κανείς λάβει 1 κάψουλα, είτε 10 κάψουλες, είτε 1 ml, είτε 10 ml φαρμάκου, πρόκειται για την ίδια δόση (χωρίς κίνδυνο υπερδοσολογίας, ακόμα και για βρέφη). Μπορεί αυτό να ακούγεται παράδοξο, αλλά οφείλεται στο γεγονός ότι το ομοιοπαθητικό φάρμακο δεν δρα μέσω των γνωστών τυπικών μηχανισμών (μόριο-υποδοχέας) που δρουν τα υπόλοιπα χημικά φάρμακα. Αντίθετα, μπορούμε να το φανταστούμε ως μια «πληροφορία» που λαμβάνει ο οργανισμός, η οποία τον επανασυντονίζει. Τα αποτελέσματα, δηλαδή, εξαρτώνται από τη δυναμοποίηση του φαρμάκου και τις επαναληπτικές δόσεις, και όχι από τα mg ουσιών που λαμβάνει ο ασθενής.

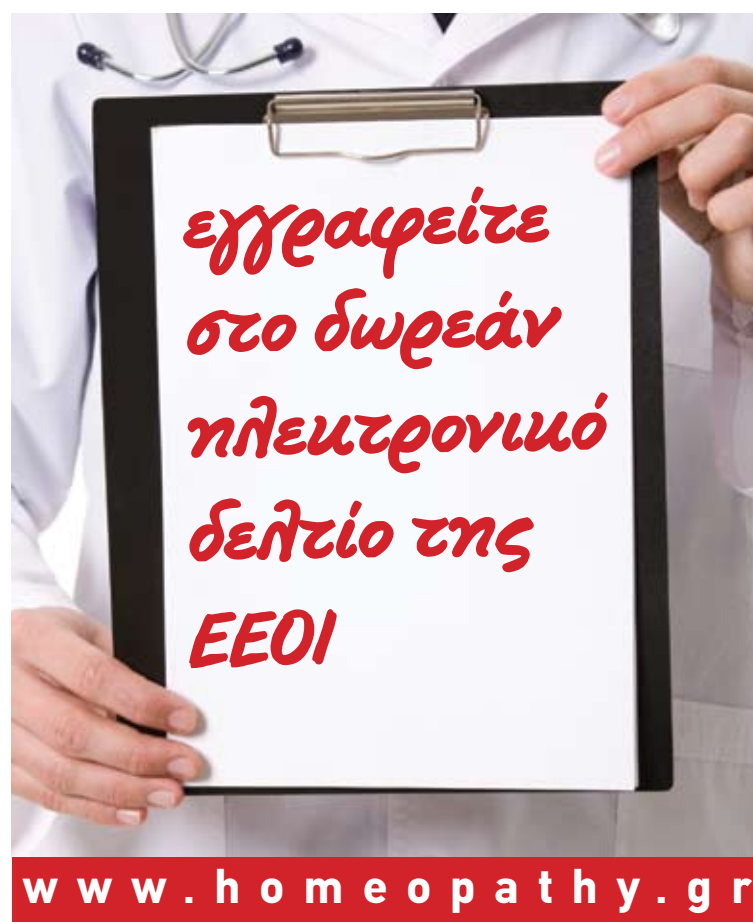
Αν το ζητούμενο είναι η οικονομικότερη μορφή για επαναλαμβανόμενες δόσεις, μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει είτε α) μικροσφαιρίδια τα οποία πωλούνται και σε μικρά σωληνάκια, έτσι ώστε να έχει πολλαπλές δόσεις από το φάρμακο, είτε β) μπορεί να διαλύσει το περιεχόμενο μιας κάψουλας ή pill σε ένα μπουκαλάκι νερό, και εν συνεχεία να λαμβάνει ορισμένα ml από αυτό το νερό (το μπουκάλι πρέπει να προστατεύεται από ήλιο, υψηλές θερμοκρασίες, κ.λπ., και να αντικαθίσταται ύστερα από 1-2 μέρες, επαναλαμβάνοντας τη διαδικασία, ώστε να εξασφαλίσουμε την σωστή διατήρηση του φαρμάκου). Αναλόγως της μορφής, σκόνης ή μικροσφαιριδίων, μπορεί να χρειαστεί έντονη ανακίνηση για 4-5 λεπτά για να διαλυθεί. Ωστόσο, οι κάψουλες είναι η καταλληλότερη μορφή για τους ηλικιωμένους, οι οποίοι δυσκολεύονται ή αδυνατούν να χρησιμοποιήσουν μόνοι τους τα pills, όπως και τα globules.

Τα παιδιά μπορούν να καταναλώσουν άφοβα όλες τις μορφές, χωρίς κανέναν κίνδυνο υπερδοσολογίας. Στα βρέφη, επίσης, μπορούν να δοθούν globules είτε απευθείας υπογλώσσια είτε με μια κουταλιά νερό, χωρίς απαραίτητα να διαλυθούν (όπως θα έπρεπε να είχε πληροφορηθεί ο ομοιοπαθητικός παιδίατρος το ζευγάρι που ανέφερα αρχικά).

Τα ομοιοπαθητικά φάρμακα σε υγρή μορφή (διαλύματα, σταγόνες, αμπούλες) μπορούν και αυτά να καταποθούν ως έχουν, να ληφθούν με νερό ή να διαλυθούν σε μεγαλύτερες ποσότητες.

Θυμίζουμε πως τα ομοιοπαθητικά φάρμακα δεν είναι επικίνδυνα ποτέ και σε καμία περίπτωση, ούτε έχουν καμία παρενέργεια. Ο λόγος είναι ότι κατά τη διαδικασία της παρασκευής τους έχουν αραιωθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να έχει απομακρυνθεί οποιαδήποτε πιθανότητα παρενέργειάς τους, ενώ αντίθετα έχει αυξηθεί η θεραπευτική τους δράση. Έτσι, λοιπόν, τα ομοιοπαθητικά φάρμακα είναι ακίνδυνα και μπορούν να δοθούν άφοβα σε όλες τις ηλικίες (βρέφη, παιδιά, υπερήλικες, κ.ά.) και σε όλες τις ιδιαίτερες καταστάσεις του οργανισμού, π.χ. εγκυμοσύνη, γαλουχία κ.λπ., υπό τις οδηγίες του ομοιοπαθητικού γιατρού. Ο οργανισμός δεν εθίζεται από τη χρήση των ομοιοπαθητικών φαρμάκων, γιατί η δράση τους είναι αποκλειστικά ενεργειακή και όχι χημική, και για τον ίδιο λόγο δεν αλληλεπιδρούν με τα χημικά φάρμακα που μπορεί κάποιος να λαμβάνει παράλληλα.

Πόνος & Ομοιοπαθητική: ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διαχείριση του χρόνιου πόνου

Διπλωματική εργασία της Ειρήνης Ηλιάδη, ιατρού, MSc στην Κλασική Ομοιοπαθητική

Ο χρόνιος πόνος είναι πολυδιάστατο φαινόμενο και επηρεάζει το σύνολο της ανθρώπινης ύπαρξης. Στη προσπάθεια των ασθενών να επικοινωνήσουν την εμπειρία αυτή με τον γιατρό τους, πολλά προβλήματα προκύπτουν, όπως δηλώνεται από την τρέχουσα Βιβλιογραφία. Επίσης, ο χρόνιος πόνος αποτελεί ίσως την κυριότερη αιτία αναζήτησης κάποιας μορφής εναλλακτικής θεραπείας. Η Ομοιοπαθητική, μέσα από την ολιστικότητα που διέπει τις αρχές της, τις μεθόδους επικοινωνίας που ενσωματώνει και τα εργαλεία που διαθέτει, είναι ικανή να διαχειριστεί τον χρόνιο πόνο και τα επικοινωνιακά εμπόδια που προκύπτουν.

Η Διεθνής Εταιρεία Μελέτης του Πόνου (International Association For the Study of Pain) ορίζει τον πόνο ως «δυσάρεστη αίσθηση ή και συναισθηματική εμπειρία, η οποία σχετίζεται με πραγματική ή δυνητική ιστική βλάβη ή περιγράφεται ως τέτοια βλάβη». Και συνεχίζει: «Η αδυναμία να επικοινωνήσει κάποιος τον πόνο δεν εξαλείφει την πιθανότητα αυτός να βιώνει πόνο και να χρειάζεται κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση. Ο πόνος είναι πάντοτε υποκειμενικός...» (1-3). Ο πόνος διακρίνεται σε οξύ, υποξύ και χρόνιο, ανάλογα με τον χρόνο παραμονής του, με τον χρόνιο πόνο να αναφέρεται σε εκείνον τον πόνο που επιμένει για περισσότερο από 6 μήνες (4-6). Από μια άλλη οπτική, οι Loeser & Melzack δημοσιεύουν στο *Lancet*, το 1999, την πρόταση ότι δεν είναι τόσο η διάρκεια του πόνου όσο η ανικανότητα του οργανισμού να ανακτήσει τις λειτουργίες του και να επανέλθει σε ομοιόσταση εκείνο που στην ουσία του διαφοροποιεί τον χρόνιο από τον οξύ πόνο (7).

Η ταξινόμηση του χρόνιου πόνου εμπίπτει σε τρεις μεγάλες κατηγορίες: (1) ο πόνος από ερεθισμό των αλγοισθητήρων (*nociceptive*), ο οποίος εμφανίζεται σαν αποτέλεσμα ιστικής κάκωσης ή καταστροφής, με την ταυτόχρονη όμως παρουσία ενός ακέραιου λειτουργικά προσαγωγού-αισθητικού νευρικού συστήματος (π.χ., οστεοαρθρίτιδα), (2) ο νευροπαθητικός πόνος (*neuropathic*), ο οποίος εμφανίζεται όταν το νευρικό σύστημα υφίσταται βλάβη ή καταστροφή (π.χ., μεθερπητική νευραλγία), και (3) ο ψυχογενής πόνος (*psychogenic*), που αναφέρεται στον χρόνιο πόνο, ο οποίος δεν συνδέεται με κάποια γνωστή οργανική διαταραχή (7-10).

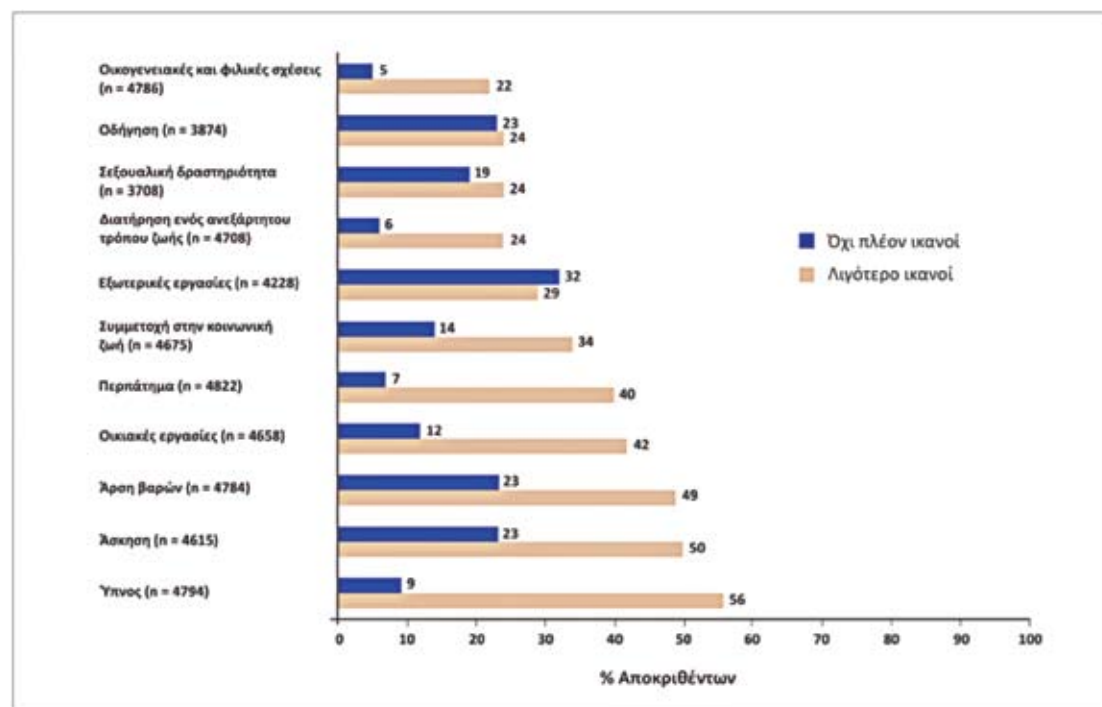
Στην κατανόηση του πόνου βοήθησε σημαντικά η ανακάλυψη του ενδογενούς συστήματος αναλγησίας, βασικοί συντελεστές του οποίου είναι οι «ενδορφίνες». Παρατεταμένος πόνος και φόβος είναι οι πιο ισχυροί ενεργοποιητές αυτού του συστήματος των ενδορφινών. Εκτός, όμως, από το ενδογενές σύστημα αναλγησίας, η νευρωνική πλαστικότητα, οι νευροβιολογικοί, δηλαδή, τρόποι μέσα από τους οποίους αλλαγές στο νευρικό σύστημα μπορούν να μεταβάλλουν την απόκριση σε οποιοδήποτε ερέθισμα, αποτελεί ένα ακόμη μέσο τροποποίησης του χρόνιου πόνου, που χαρακτηρίζει κλινικά τα διάφορα επώδυνα σύνδρομα (8-10).

Ο πόνος είναι ίσως το σύμπτωμα εκείνο για το οποίο παραπονιόνται συχνότερα οι ασθενείς στην κλινική πράξη (9, 11). Ο χρόνιος πόνος αποτελεί πρόβλημα για τη δημόσια υγεία αφενός λόγω του υψηλού

επιπολασμού του στον γενικό πληθυσμό (11, 12) και αφετέρου λόγω της αρνητικής του επίπτωσης στη λειτουργική κατάσταση και ποιότητα ζωής των ασθενών, καθώς επίσης και της δυσκολίας που παρουσιάζει η αποτελεσματική αντιμετώπισή του (13-16).

Έτσι, ο χρόνιος πόνος, ανεξάρτητα από την αιτία του, επηρεάζει τη διάθεση, την προσωπικότητα, τις κοινωνικές συναναστροφές, την ικανότητα για εργασία. Άτομα με χρόνιο πόνο συχνά πάσχουν από συνοδό κατάθλιψη, διαταραχές ύπνου, χρόνια κόπωση και ελάττωση όλων των σωματικών λειτουργιών τους και, παρότι πολλές φορές δεν είναι γνωστό ποια κατάσταση προηγείται ποιας, το σίγουρο είναι ότι πολλές φορές αυτές οι καταστάσεις συνδυάζονται και ταλαιπωρούν από κοινού τον ασθενή (17-22). Επιπλέον, πολλές μελέτες καταδεικνύουν τη λήψη ανεπαρκούς αναλγητικής θεραπείας και την επακόλουθη αναζήτηση σε περισσότερους από έναν επαγγελματίες υγείας της ανακούφισης από την επώδυνη εμπειρία (15, 23, 24). Μάλιστα, ο χρόνιος πόνος αποτελεί ίσως την πιο συχνή αιτία αναζήτησης κάποιας μορφής εναλλακτικής θεραπείας (25).

Προφανώς, απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του πόνου και την αξιολόγηση των μεθόδων που χρησιμοποιούνται προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η εκτίμηση της επώδυνης εμπειρίας. Ήδη οι ερευνητές από το 1971 (26) έχουν αντιληφθεί και προσπαθήσει να προσδιορίσουν την πολυδιάστατη φύση του πόνου, ενώ το 1992 η McGuire, ακολουθώντας άλλες προσπάθειες που προηγήθηκαν, προτείνει το μοντέλο των 6 διαστάσεων για τον πόνο, σύμφωνα με το οποίο η επώδυνη εμπειρία έχει φυσιολογική, αισθητική, συναισθηματική, διανοητική, συμπεριφορική και εθνοκοινωνική συνιστώσα (27, πίνακας Ι).

Πίνακας Ι Οι πολλές διαστάσεις της επώδυνης εμπειρίας (μτφρ. McGuire, 1992)

Φυσιολογική διάσταση

Εντόπιση
Έναρξη
Διάρκεια
Αιτιολογικός παράγοντας
Σύνδρομο

Αισθητική διάσταση

Ένταση
Ποιότητα
Μοτίβο

Συναισθηματική διάσταση

Διάθεση
Άγχος
Κατάθλιψη
Η αίσθηση του «καλώς έχει»

Νοητική διάσταση

Νόημα του πόνου
Η θέαση του εαυτού
Τεχνικές και δεξιότητες προσαρμογής
Προηγούμενες θεραπείες
Απόψεις και πεποιθήσεις
Παράγοντες που επηρεάζουν τον πόνο

Συμπεριφορική διάσταση

Επικοινωνία
Διαπροσωπικές επαφές
Σωματική δραστηριότητα
Συμπεριφορές που συνοδεύουν τον πόνο
Φαρμακευτικές αγωγές
Παρεμβάσεις
Ύπνος

Κοινωνικοπολιτισμική διάσταση

Πολιτισμικό υπόβαθρο
Οικογενειακή και κοινωνική ζωή
Επαγγελματικές και προσωπικές υποχρεώσεις
Ψυχαγωγία και αναψυχή
Περιβαλλοντικοί παράγοντες
Απόψεις και πεποιθήσεις
Κοινωνικές επιρροές

Πώς, όμως, μπορεί κανείς να εκτιμήσει την πολυδιάστατη εμπειρία του πόνου; Στη Βιβλιογραφία υπάρχουν δύο κύριες προσεγγίσεις προς αυτήν την κατεύθυνση. Η μία, η μονοδιάστατη, επιλέγει κάποια από τις συνιστώσες του πόνου, που να μπορεί να ποσοτικοποιηθεί, την οποία και μετρά. Συνήθως πρόκειται για την ένταση του πόνου, τμήμα της αισθητικής διάστασης αυτού. Η άλλη προσπαθεί να προσεγγίσει περισσότερες διαστάσεις της επώδυνης εμπειρίας είτε μόνη της είτε με συνδυασμό εργαλείων.

Έτσι, οι κλίμακες οπτικού αναλόγου, οι κλίμακες λέξεων, αριθμών ή οι κλίμακες προσώπων με ζωγραφίες ανήκουν μεν στην πρώτη προσέγγιση, βρίσκουν ωστόσο ευρεία εφαρμογή στην κλινική πράξη (μερικές ήδη από το 1960). Η βασική ιδέα πίσω από αυτές τις κλίμακες είναι ότι η «απουσία πόνου» βρίσκεται στο ένα άκρο της κλίμακας οπτικού αναλόγου/λέξεων/αριθμών/προσώπων με ζωγραφίες, και «ο χειρότερος δυνατός πόνος» στο άλλο. Από τον εξεταζόμενο ζητείται να σημειώσει εκείνο το σημείο πάνω στην κλίμακα (λέξη/αριθμό/πρόσωπο) που αντιπροσωπεύει καλύτερα τον πόνο που βιώνει τη δεδομένη χρονική στιγμή (28-30).

Οι πιο αντιπροσωπευτικές προσπάθειες για μια πολυδιάστατη προσέγγιση του χρόνιου πόνου είναι το Ερωτηματολόγιο McGill (31) και η Προσέγγιση WILDA (32). Αυτές οι προσεγγίσεις αποτελούν ίσως τις πληρέστερες από άποψη περιεχομένου προσπάθειες καταγραφής της επώδυνης εμπειρίας. Ωστόσο, οι πληροφορίες που προκύπτουν από τα παραπάνω ερωτηματολόγια υφίστανται στατιστική ανάλυση, ώστε να παρέχουν ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τον κλινικό πόνο. Αυτός είναι και ο μεγαλύτερος περιορισμός των παραπάνω μεθόδων, η ποσοτική ανάλυση που ακολουθεί τη συλλογή ποιοτικών δεδομένων. Με αυτόν τον τρόπο, προφανώς, και μέτρηση του πόνου μπορεί να πραγματοποιηθεί, όταν η μέτρηση ορίζεται ως «ο αριθμητικός καθορισμός μεγέθους ή ποσού με βάση τη σύγκριση ως προς συ-

γκεκριμένη μετρική μονάδα» (33). Όταν, όμως, ο στόχος είναι η ανακούφιση του ασθενούς από τον πόνο, η επώδυνη εμπειρία οφείλει πρωταρχικά να εκτιμηθεί. Η εκτίμηση αναφέρεται «στον προσδιορισμό της ποιότητας, δηλαδή πόσο αξίζει κανείς ή κάτι» (33), και αυτό είναι κάτι που τα παραπάνω εργαλεία αδυνατούν να παρέχουν. Εκτός, όμως, από την ανεπάρκεια των εργαλείων της κυρίαρχης ιατρικής πρακτικής αναφορικά με τον πόνο, κάτι που ο Melzack διαπιστώνει ήδη από το 1975 (!) (31), η επικοινωνία γιατρού ασθενούς στο βιοϊατρικό μοντέλο φαίνεται να δημιουργεί επιπρόσθετα εμπόδια στην προσπάθεια των ασθενών να μεταφέρουν την εμπειρία τους στον γιατρό.

Έτσι, από μια ανάλυση που έγινε το 1997, σχετικά με την επικοινωνία γιατρού-ασθενούς στην πρωτοβάθμια περίθαλψη, προέκυψε ότι τα 2/3 των επισκέψεων που αφορούσαν παροχή υπηρεσιών υγείας χαρακτηρίζονταν από συζητήσεις, όπου τον κυρίαρχο λόγο τον είχε ο γιατρός, σε συνδυασμό με ερωτήσεις στενού φάσματος, με ελάχιστη ψυχοκοινωνική ανταλλαγή και χαμηλή ικανοποίηση από μέρους και των δύο. Η επικοινωνία στο πλαίσιο της βιοϊατρικής καταδεικνύει πολλές διακοπές και επανακαθοδήγηση των ασθενών (34). Στα παραπάνω οφείλει να προσθέσει κανείς και την αδυναμία των ασθενών να εκφραστούν με τρόπο τέτοιο ώστε να γίνουν κατανοητοί. Άλλωστε, από τη μελέτη που ακολούθησε την εφαρμογή του Ερωτηματολογίου McGill προέκυψαν συμπεράσματα που συνηγορούν προς την παραπάνω υπόθεση, ότι οι ασθενείς είναι πολύ επιλεκτικοί στην επιλογή των λέξεων που περιγράφουν την εμπειρία τους, όπως και ότι είναι ευγνώμονες που τους παρέχεται η δυνατότητα επιλογής από μια λίστα λέξεων, αφού φαίνεται να τους διευκολύνει στην επικοινωνία τους με τον γιατρό και να τους ανακουφίζει από την ιδέα ότι οι λέξεις που πολλές φορές χρησιμοποιούν για να περιγράψουν την εμπειρία τους στην οικογένεια και τους φίλους τους είναι «κακατάλληλες» ή «περιέργες» (31).

Η αδυναμία, λοιπόν, της επικοινωνίας θα μπορούσε να αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα για την ανεπαρκή αντιμετώπιση των ασθενών που πάσχουν από επώδυνο σύνδρομο. Αν στα παραπάνω προσθέσει κανείς και την ανάγκη των ασθενών για περισσότερη αυτονομία και έλεγχο στα ζητήματα που αφορούν την υγεία τους, σε συνδυασμό με τη διαφορετική προσέγγιση του ολιστικού μοντέλου απέναντι στην υγεία και την ασθένεια, αντιλαμβάνεται ίσως τη στροφή στις εναλλακτικές θεραπείες (25).

Η χρήση των εναλλακτικών θεραπειών ολοένα και αυξάνεται τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα από αυτούς που πάσχουν από επώδυνες καταστάσεις. Σε μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, προκειμένου να βρεθούν οι λόγοι της ολοένα και αυξανόμενης χρήσης των εναλλακτικών μεθόδων θεραπείας, προέκυψε ότι το 37% εκείνων που αναζητούν κάποια εναλλακτική θεραπεία πάσχουν από χρόνια πόνο (35-37), με τον βελονισμό, την Ομοιοπαθητική και την Οστεοπαθητική να διατίθενται από ολοένα και περισσότερα δημόσια κέντρα διαχείρισης πόνου (25).

Η Ομοιοπαθητική, ένα ολιστικό θεραπευτικό σύστημα που στηρίζεται στην Αρχή των Ομοίων, θεωρεί πως το ανθρώπινο ον αποτελεί ενιαίο σύνολο που ενεργεί κάθε στιγμή ταυτόχρονα σε τρία επίπεδα: το σωματικό, το συναισθηματικό και το διανοητικό (38, 39). Προκειμένου να διασαφηνίσει τη διαταραχή, η Ομοιοπαθητική αναζητά πληροφορίες μέσω του ομοιοπαθητικού ιστορικού, τις οποίες και χρησιμοποιεί, με τη βοήθεια του Ρεπέρτορι και της ομοιοπαθητικής φαρμακολογίας, στην κατεύθυνση της ανεύρεσης ενός φαρμάκου που θα δώσει στο άτομο την «ενέργεια» που του λείπει και την ικανότητα υγιούς αντίδρασης.

Σε αυτό το ολιστικό μοντέλο, η Ομοιοπαθητική επιχειρεί μια ιατρική που στο επίκεντρο τοποθετεί τον ασθενή. Η επικοινωνία γιατρού-ασθενούς σε αυτό το πλαίσιο εκμαιοεί, σέβεται και ενσωματώνει τις επιθυμίες του δεύτερου, και επιτρέπει την ενεργή συμμετοχή του. Περιγράφει τις συνιστώσες των διαπροσωπικών πτυχών της περίθαλψης, όπως το να λαμβάνει κανείς επαρκή χρόνο και πληροφορίες, το να γίνεται σεβαστός ως προσωπικότητα, συμμετέχων στη λήψη αποφάσεων, όπως και την ανθρωπιά από μέρους του γιατρού και την αμοιβαία εμπιστοσύνη (34). Και όλα αυτά γίνονται πρόδηλα κατά τη λήψη του ομοιοπαθητικού ιστορικού. Μάλιστα, η Ομοιοπαθητική έχει προταθεί σαν «το τέλειο παράδειγμα για μια ιατρική επικεντρωμένη στον ασθενή» (40), ενώ διατυπώνεται η υπόθεση ότι σαν θεραπευτικό σύστημα η Ομοιοπαθητική προδιαθέτει σε καλή επικοινωνία ανάμεσα σε γιατρό και ασθενή (34). Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι τεχνικές που ενσωματώνει η Ομοιοπαθητική κατά τη λήψη του ιστορικού (πίνακας 2).

Πίνακας 2

Οι τεχνικές του ομοιοπαθητικού ιστορικού (μτφρ. C. Hartog, 2008)

Περιγραφή	Ομοιοπαθητικό ιστορικό
Η διάρκεια του ιστορικού	Μεταξύ μίας και περισσότερων ωρών
Η ενσυναίσθηση του γιατρού	Παρούσα κατά τη διάρκεια ολόκληρου του ιστορικού. Απαραίτητο εργαλείο κατά τη συλλογή πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων Γνησιότητα ενώπιον των ασθενών Επιτρέπει στους ασθενείς να εκφράσουν συναισθηματικά, κοινωνικά και άλλα δεδομένα της καθημερινότητάς τους.
Ενθάρρυνση και αισιοδοξία	Έμφαση στις δυνάμεις αυτοθεραπείας και στις ατομικές στρατηγικές αντιμετώπισης
Αφηγηματικές ικανότητες	Ο ασθενής είναι ο ειδικός. Ο ασθενής προτρέπει να χρησιμοποιεί δικές του λέξεις και να παρουσιάζει την προσωπική του ατζέντα. Αμφίδρομη διαδικασία κατανόησης και εύρεσης λύσης Επικοινωνία ελεγχόμενη από τον ασθενή.
Συνεργασία	Η έκφραση του ασθενούς ενθαρρύνεται. Σεβασμός στην ατομικότητα του ασθενούς.

Δεν είναι, όμως, το ιστορικό το μόνο εργαλείο στη φαρέτρα των ομοιοπαθητικών απέναντι στο πολυσύνθετο φαινόμενο του χρόνιου πόνου. Είναι μακρές και ιδιαίτερα λεπτομερείς οι περιγραφές που συνοδεύουν τις διάφορες επώδυνες καταστάσεις στην ομοιοπαθητική φαρμακολογία, ενώ ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι σε όλα σχεδόν τα φάρμακα ανευρίσκει κανείς τέτοιες περιγραφές (41-43). Συνέχεια των παραπάνω αποτελεί το γεγονός ότι το 40% από τις ρούμπρικες που περιέχονται στο Ρεπερτοριού σχετίζονται με τον πόνο (27.218 από τις 66.120 ρούμπρικες στο Ρεπερτοριού του Κεντ) (44). Αντισταθμίζεται, λοιπόν, κανείς τη σημασία που αποδίδει η Ομοιοπαθητική στον πόνο και στις ποικίλες συνιστώσες του. Έχοντας, λοιπόν, κανείς υπόψη όλα τα παραπάνω, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ομοιοπαθητική, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο της ανθρώπινης ύπαρξης, πληροί τις προϋποθέσεις, τουλάχιστον τις θεωρητικές, να σταθεί απέναντι στον χρόνιο πόνο, λαμβάνοντας υπόψη τις πολλές διαστάσεις αυτού του φαινομένου στο νοσηματισμένο και εννοιολογικό πλαίσιο του εκάστοτε ασθενούς. Προς αυτήν την κατεύθυνση, άλλωστε, κινείται και η τρέχουσα Βιβλιογραφία, με τη μετακύλιση της πολυεπιστημονικής από τη διεπιστημονική προσέγγιση των ασθενών με χρόνιες επώδυνες καταστάσεις (44).

Μπορεί, επίσης, με τα εργαλεία που διαθέτει να υπερνικήσει τα επικοινωνιακά εμπόδια αναφορικά με τον χρόνιο πόνο και να δημιουργήσει τις συνθήκες για αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ γιατρού-ασθενούς. Τέλος, επιτυγχάνει να τοποθετήσει τον ασθενή στο δικό του πλαίσιο και να του παράσχει περισσότερη αυτονομία στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με τα ζητήματα που αφορούν την υγεία του. Θα μπορούσε, λοιπόν, κανείς να υποθέσει ότι η Ομοιοπαθητική μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο στη διαχείριση του χρόνιου πόνου.

Στους περιορισμούς της παραπάνω εργασίας ανήκουν η πενιχρή Βιβλιογραφία σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της Ομοιοπαθητικής στον χρόνιο πόνο. Επίσης, η πιθανή προκατάληψη της συγγραφέα προς αυτήν τη θεραπευτική προσέγγιση. Τέλος, ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει και στη διαφορετική χρήση της γλώσσας από το 1975, και στην εφαρμογή του Ερωτηματολογίου McGill έως σήμερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. International Association for the Study of Pain. Pain terms: a list with definitions and notes on usage. Recommended by the IASP Subcommittee on Taxonomy. Pain 1979;6:249.
2. http://www.iasp-pain.org/AM/Template.cfm?Section=Pain_Defi...isplay.cfm&ContentID=1728
3. Merskey H, Bogduk N. Classification of chronic pain. Seattle: International Association for the Study of Pain Press, 1994: 210.
4. Thienhaus, O.; Cole, B.E. (2002). "Classification of pain". in Weiner, R.S. Pain management: A practical guide for clinicians. American Academy of Pain Management.
5. B. Eliot Cole, MD, MPA. Pain Management: Classifying, Understanding, and Treating Pain. Hospital Physician June 2002
6. Turk, D.C.; Okifuji, A. (2001). "Pain terms and taxonomies". In Loeser, D.; Butler, S. H.; Chapman, J.J. et al. Bonica's management of pain (3 ed.). Lippincott Williams & Wilkins. pp. 18–25. ISBN 0683304623
7. Loeser D John, Melzack Ronald. Pain: an overview. Lancet 1999; 353: 1607-09
8. Hamison's. Clinical Neurology. Translated in Greek. Medical Editions Parisianos 2008
9. Adams RD, Victor M. Principles of Neurology, 7th edition. Translated in Greek. Medical Editions Pasxalidis 2003.
10. Kandel R. Eric, Schwartz H. James, Jessell M. Thomas. Principles of Neural Science, 4th edition. Translated in Greek. Medical Editions Pasxalidis 2004.
11. Gureje Oye; Von Korff Michael; Simon E. Gregory et al. Persistent Pain and Well-being: A World Health Organization Study in Primary Care. JAMA, July 8, 1998, Vol 280, No. 2
12. Breivik Harald, Collett Beverly, Ventafridda Vittorio. Survey of chronic pain in Europe: Prevalence, impact on daily life, and treatment. European Journal of Pain 10 (2006) 287–333
13. Shipton E. A., Tait B. Flagging the pain: preventing the burden of chronic pain by identifying and treating risk factors in acute pain. European Journal of Anaesthesiology 2005; 22: 405–412
14. Elliott AM et al. The epidemiology of chronic pain in the community. Lancet 1999; 354: 1248–1252.
15. Elliott AM, Smith BH, Hannaford PC, et al. The course of chronic pain in the community: results of a 4-year follow up study. Pain 2002; 99: 299–307.
16. Eriksen J, Jensen MK, Sjogren P, et al. Epidemiology of chronic non-malignant pain in Denmark. Pain 2003; 106: 221–228.
17. Fishbain, David A et al. Chronic Pain-Associated Depression: Antecedent or Consequence of Chronic Pain? A Review. Clinical Journal of Pain: June 1997 - Volume 13 - Issue 2 - pp 116-137
18. Ohayon M. Maurice, MD, DSc, PhD; Alan F. Schatzberg, MD. Using Chronic Pain to Predict Depressive Morbidity in the General Population. Arch Gen Psychiatry 2003;60:39-47
19. Charles Morin, M. Ph.D.; Douglas Gibson, Psy.D.; James Ph.D Wade. Self-Reported Sleep and Mood Disturbance in Chronic Pain Patients. Clinical Journal of Pain: December 1998 - Volume 14 - Issue 4 - pp 311-314
20. Ashburn A. Michael, Staats S. Peter. Management of chronic pain. Lancet 1999; 353: 1865–69
21. Smith BH et al. Chronic pain in primary care. Family Practice 1999;16: 475-482
22. Smith BH et al. The impact of chronic pain in the community. Family Practice 2001 Vol. 18, No 3. 292-299
23. Hanson, NY; Roper Starch. Chronic pain in America: roadblocks to relief. Survey conducted for the American Pain Society, The America Academy of Pain Medicine, and Janssen Pharmaceutica. Worldwide 2000.
24. Cleeland CS, Gonin R, Hatfield AK, et al. Pain and its treatment in outpatients with metastatic cancer. N Engl J Med 1994;330:592–6.
25. Astin JA. Why patients use alternative medicine. J Am Med Assoc 1998; 279: 1548–1553.
26. Melzack R, Torgeson W.S. On the language of pain. Anesthesiology, 34 (1971) 50- 59.
27. McGuire DB. The multidimensional phenomenon of cancer pain. In: McGuire DB, Yarbro CH, eds. Cancer pain management. Philadelphia: WB Saunders, 1987: 1- 20.
28. Wewers Mary Ellen and Lowe K. Nancy. A Critical Review of Visual Analogue Scales in the Measurement of Clinical Phenomena. Research in Nursing & Health, 1990, 13, 227-236
29. Williamson Amelia, Hoggart Barbara. Pain: a review of three commonly used pain rating scales. 2005 Blackwell Publishing Ltd
30. Bieri Daiva et al. The Faces Pain Scale for the self-assessment of the severity of pain experienced by children: development, initial validation and preliminary investigation for ratio scale properties. Pain, 41 (1990) 139-150
31. Melzack Ronald. The McGill Pain Questionnaire: major properties and scoring methods. Pain (1975) 277-299.
32. FINK REGINA. Pain assessment: the cornerstone to optimal pain management. BUMC PROCEEDINGS 2000; 13: 236–239
33. Μπαμπινιώτης Γ. Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, β' έκδοση, Κέντρο Λεξικολογίας 2002.
34. Hartog S. Christiane. Elements of effective communication- Rediscoveries from homeopathy. Patient Education and Counseling 77 (2009) 172-178.
35. Thomas KJ et al. Use of non orthodox and conventional health care in Great Britain. Br Med J 1991; 302: 207–210.
36. Haetzman M et al. Chronic pain and the use of conventional and alternative therapy. Family Practice Vol. 20, No. 2, 2003
37. Yuan-Chi Lin et al. Use of Complementary and Alternative Medicine in Pediatric Pain Management Service: A Survey. PAIN MEDICINE Volume 6 Number 6 2005
38. Βυθούλκα Γιώργου. Η Επιστήμη της Ομοιοπαθητικής, Εκδόσεις Κέντρου Ομοιοπαθητικής Ιατρικής, Αθήνα 1990.
39. Βυθούλκα Γεωργίου. Η Νέα Διδάσκαλη στην Ιατρική. Εκδόσεις Μαραθιά, 2000.
40. Frank R. Homeopath & patient- a dyad of harmony? Soc Sci Med 2002; 55: 1285-96
41. Vithoulkas George. Materia Medica Viva, volume Ιος και Σος 1995-1997.
42. Morrison Roger. Desktop Guide To Keynotes And Confirmatory Symptoms. Hahnemann Clinic Publishing, 1993.
43. Boericke's New Manual of Homeopathic Materia Medica with Repertory. 3th edition B Jain Publishers 2007.
44. Kent J Tyler. Repertory of Homeopathic Materia Medica, B. Jain low priced edition 2002
45. Ashburn A. Michael, Staats S. Peter. Management of chronic pain. Lancet 1999; 353: 1865–69

ΣΥΣΤΕΓΑΣΜΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

Αγγελική Θεοδοσιοπούλου - Χρήστος Χρήστου Ο.Ε.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ-ΦΥΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ-
ΦΥΤΙΚΩΝ ΚΑΛΥΝΤΙΚΩΝ-ΑΡΩΜΑΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Πολυτεχνείου 33 & Πράσινου Λόφου 12, Νέο Ηράκλειο τηλ. & fax: 210 2820244

Τι είναι ο CAMbrella;

Dr med. Αγγελική Μούζαρου, ειδικευόμενη καρδιολόγος, εκπρόσωπος του CAMbrella για την Ελλάδα

Πάνω από 100 εκατομμύρια πολίτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συστηματικοί δέκτες των Συμπληρωματικών και Εναλλακτικών Θεραπειών (ΣΕΘ – CAM). Παρ' όλα αυτά, υπάρχει σημαντική έλλειψη κονδυλίων και επιστημονικών συνεργασιών για την εναλλακτική σε σχέση με τη συμβατική ιατρική. Με σκοπό, λοιπόν, το όφελος στην υγεία και την ασφάλεια των πολιτών, αποφασίστηκε η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής συνεργασίας, η οποία θα δημιουργήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση έναν κατευθυντήριο χάρτη με τις εναλλακτικές θεραπευτικές μεθόδους. Μια τέτοια χαρτογράφηση θα προβλέπει αφενός τις προϋποθέσεις για μελλοντική έρευνα στην εναλλακτική και συμπληρωματική ιατρική, και αφετέρου θα βοηθήσει και τη θέσπιση νομοθεσίας για τις θεραπείες αυτές στην Ευρώπη.

Το CAMbrella είναι πανευρωπαϊκό ερευνητικό δίκτυο που αφορά στις συμπληρωματικές και εναλλακτικές θεραπείες (ΣΕΘ – CAM).

Συνεργάζεται με 16 ερευνητικά ιδρύματα από 12 ευρωπαϊκές χώρες, προκειμένου να αναπτύξει κοινή πορεία για το μέλλον της ευρωπαϊκής έρευνας στις ΣΕΘ. Με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για τις ανάγκες της υγειονομικής περίθαλψης των ευρωπαίων πολιτών. Το νομικό αυτό πλαίσιο θα είναι αποδεκτό από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως και από τα εθνικά ερευνητικά ιδρύματα και όσους παρέχουν υγειονομική φροντίδα. Μια τέτοια προοπτική θα εισάγει την εναλλακτική ιατρική στα εθνικά συστήματα υγείας, υπό όρους. Θα υπάρχει, λοιπόν, κατοχυρωμένο δικαίωμα των πολιτών να επιλέξουν την εναλλακτική θεραπευτική, αλλά και θεσπισμένη νομοθεσία από την Ευρωπαϊκή Ένωση για το ποιος θα ασκεί ιατρική και ποια θα πρέπει να είναι η προαπαιτούμενη εκπαίδευση των ιατρών (αν πρόκειται για εναλλακτική ιατρική) ή των θεραπειών (αν πρόκειται για συμπληρωματικές μεθόδους θεραπείας).

Ο CAMbrella ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 2010 μετά από απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να χρηματοδοτήσει επιλεγμένα ακαδημαϊκά και ερευνητικά τμήματα, τα οποία δεν υποστηρίζουν συγκεκριμένες συμπληρωματικές ή εναλλακτικές θεραπείες. Κύριο μέλημα είναι να καταστήσει σημαντική και αξιόπιστη συνεργασία στην έρευνα και την επικοινωνία μεταξύ των χωρών της Ευρώπης, και να βοηθήσει στη δημιουργία ενιαίας δομής και πολιτικής για τις ΣΕΘ στην Ευρώπη.

Οι στόχοι του CAMbrella είναι:

- Η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δικτύου, το οποίο θα περιλαμβάνει κέντρα έρευνας για άμεση συνεργασία στην έρευνα
- Η δημιουργία ενιαίας ομόφωνης ορολογίας, ευρέως αποδεκτής στην Ευρώπη, για την περιγραφή των ΣΕΘ θεραπειών
- Η δημιουργία βάσης γνώσεων, η οποία θα διευκολύνει τους θεραπευτές ως προς την κατανόηση των απαιτήσεων του ασθενή από τις ΣΕΘ
- Η αναθεώρηση της παρούσας νομικής κατάστασης και κυβερνητικής πολιτικής για την παροχή των ΣΕΘ
- Η εξερεύνηση των αναγκών, πεποιθήσεων και συνηθειών των ευρωπαίων πολιτών, με σεβασμό στις ΣΕΘ

Με βάση τις παραπάνω πληροφορίες, το σχέδιο του CAMbrella θα δημιουργήσει έναν κατευθυντήριο χάρτη που θα διευκολύνει τη βιωσιμότητα και την προτεραιότητα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, της έρευνας στις ΣΕΘ.

Οι συνεργαζόμενες χώρες θα το πετύχουν αυτό σε διάστημα τριών χρόνων, μέσω της δημιουργίας διαλόγου μεταξύ των ερευνητών από τις 12 κύριες χώρες της συνεργασίας. Για να διευκολυνθεί η επίτευξη των παραπάνω στόχων, το σχέδιο του CAMbrella θα διεκπεραιωθεί με οκτώ ανεξάρτητα αλλά αλληλένδετα πακέτα εργασιών, των οποίων τα μέλη θα συναντιούνται συχνά.

Τα πακέτα εργασιών του CAMbrella είναι:

1. Ορολογία και ορισμός των ΣΕΘ μεθόδων
2. Νομικό καθεστώς και κανονισμοί
3. Ανάγκες και συνήθειες των πολιτών
4. Χρήση των ΣΕΘ – οι προοπτικές των ασθενών
5. Χρήση των ΣΕΘ – οι προοπτικές των θεραπευτών
6. Παγκόσμια προοπτική
7. Κατευθυντήριος χάρτης για μελλοντική έρευνα στις ΣΕΘ
8. Διάδοση και επικοινωνία

Συμπερασματικά, θα ήταν χρήσιμο να επισημανθεί ότι ένα τέτοιο σχέδιο δράσης είναι πραγματικά φιλόδοξο, διότι καλείται να συλλέξει πληροφορίες για την εναλλακτική και συμπληρωματική ιατρική θεραπευτική, δηλαδή από πολλές, διαφορετικές και κυρίως εμπειρικές θεραπείες που δεν βασίζονται απαραίτητα σε τεκμηριωμένες πληροφορίες.

4ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Συνδυαστικής Ιατρικής

Στις 7 και 8 Οκτωβρίου 2011 διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Ιατρικής CHARITE του Βερολίνου και την Πανευρωπαϊκή Κοινότητα Ολιστικής – Συνδυαστικής Ιατρικής (Integrative Medicine) το 4ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο Συνδυαστικής Ιατρικής. Στόχος του συνεδρίου, για άλλη μια χρονιά, ήταν η ενημέρωση για εξέλιξη των ΣΕΘ από γιατρούς, ερευνητές και φοιτητές, προκειμένου όλοι μαζί να εργαστούμε για την ανάπτυξη των ΣΕΘ σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι παρουσιάσεις στο συνέδριο ήταν ποικίλης ύλης, με κεντρικό θέμα τον πόνο και τον χρονίως πάσχοντα ασθενή. Τα αμιγώς ομοιοπαθητικά θέματα του συνεδρίου ήταν τα εξής:

1. Initial homeopathic aggravation and adverse effects of homeopathic treatment - a literature review of randomized control trials, observational studies and surveys

T. Stub *, J. Liu, M. Verhoef, T. Alræk

National Research Center in Complementary and Alternative Medicine (NAFKAM), University of Tromsø, Norway

2. Challenging dose-response dogma: the realm of very diluted xenobiotic concentrations

Die a*, S. Bernardini b

a University of Florence, Department of Chemistry, Florence, Italy

b Ospedale di Medicina Integrata F. Petruccioli, Pitigliano, Italy

3. Homeopathic therapy in paediatric respiratory complaints from 1998 to 2009: long-term outcomes in asthma and allergic rhinitis

E. Rossi a*, P. Bartoli a, A. Bianchi a, M. Da Frè b

a Homeopathic Clinic, Tuscany Regional Homeopathic Reference Centre, Lucca, Italy

b Observatory of Epidemiology, Regional Health Agency of Tuscany, Italy

Τα περισσότερα αφορούσαν σε θεραπείες που συνδύαζαν περισσότερες από μία θεραπευτικές προσεγγίσεις, και αρκετές από αυτές ήταν συνδυασμός της κλασικής και εναλλακτικής ιατρικής. Για περισσότερες πληροφορίες για το συνέδριο: www.ecim-congress.org

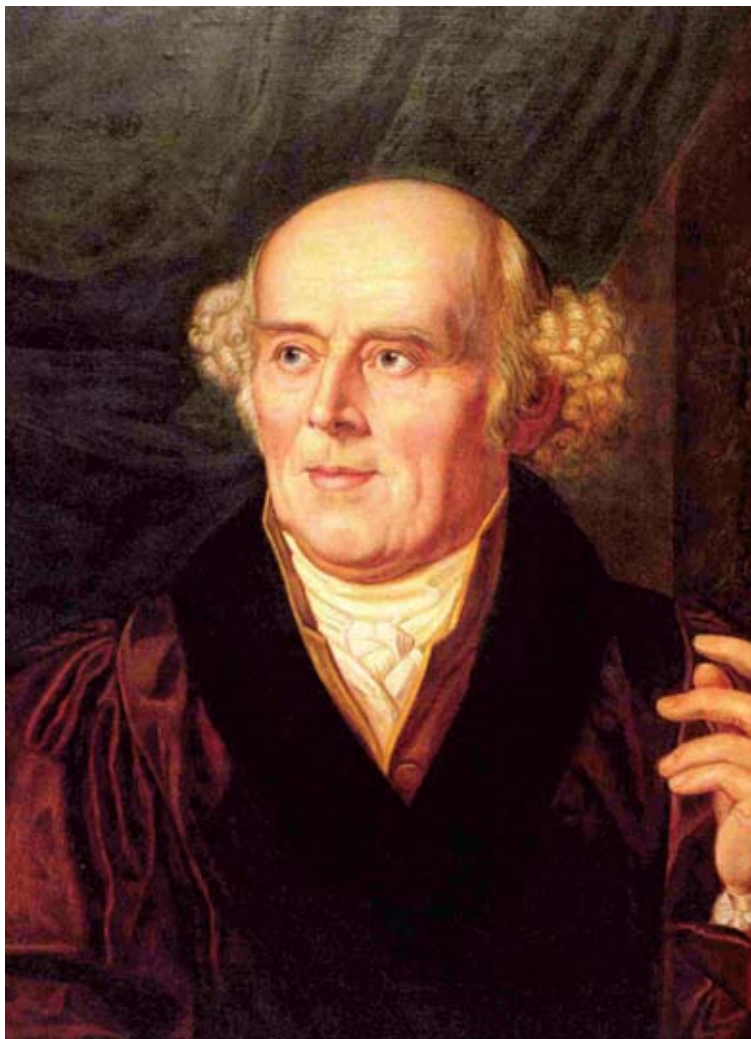
Παράλληλα με το συνέδριο, πραγματοποιήθηκαν και οι εργασίες του CAMbrella. Φτάνοντας πλέον στο μέσον της διαδρομής του CAMbrella, παρουσιάστηκαν τα πρώτα αποτελέσματα για τη χαρτογράφηση των ΣΕΘ στην Ευρώπη. Στις 6 Οκτωβρίου, το CAMbrella πραγματοποίησε ενημερωτικές ομιλίες στα μέλη του, για την εξελικτική πορεία των πακέτων εργασίας, και έγινε σχεδιασμός για τα επόμενα βήματα έως την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου εργασιών, στα τέλη του 2012. Μία από τις πιο ελπιδοφόρες ανακοινώσεις ήταν ότι στις 29 Ιουνίου 2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο αποφασίστηκε η συνέχιση της οικονομικής υποστήριξης για την έρευνα στις ΣΕΘ το διάστημα 2014-2020.

Η επένδυση στην έρευνα και την καινοτομία τα επόμενα επτά χρόνια θα αυξηθούν σημαντικά. Η κοινή στρατηγική της Ε.Ε. «Horizon 2020» θα επενδύσει 80 δισ. ευρώ. Το ποσό αυτό δεν έχει ακόμη επιβεβαιωθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι πρέπει πρώτα να εγκριθεί ο προϋπολογισμός από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. 🌱

Το Όργανον του Samuel Hahnemann

Μιχάλης Λέφας, Γιώργος Παπαδόπουλος, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Η εργασία αυτή ανακοινώθηκε στο Παγκόσμιο Συνέδριο Ιστορίας του Φαρμάκου, που έλαβε χώρα στο Βερολίνο, από τις 14 έως τις 18 Σεπτεμβρίου 2011.

Το θεωρητικό έργο του Samuel Hahnemann (1755-1843) Όργανον της ορθολογικής θεραπευτικής τέχνης, το οποίο, εν συνεχεία, αποκλήθηκε Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1810.

Η έκτη έκδοση ολοκληρώθηκε πριν από τον θάνατό του, αλλά εκδόθηκε μόλις το 1921. Σε αυτό το σπουδαίο έργο επεξηγούνται, σε 294 παραγράφους, τα πλέον σημαντικά στοιχεία της ομοιοπαθητικής μεθόδου, και είναι σε αυτό το έργο που εισάγεται και χρησιμοποιείται για πρώτη φορά ο όρος Ομοιοπαθητική.

Σε όλη την έκταση του Οργάνου, ο Hahnemann πραγματεύεται τον ρόλο της «ζωτικής δύναμης» σε καταστάσεις υγείας και ασθένειας, όπως και στη θεραπεία, και παραθέτει όλες τις λεπτομέρειες της ομοιοπαθητικής μεθόδου, την αναγκαιότητα μιας ακριβούς διαδικασίας απόδειξης των φαρμακευτικών ουσιών, το απειροελάχιστο της δόσης, την παρασκευή των θεραπευτικών ιαμάτων και τον τρόπο χορήγησής τους.

Η θεωρία των «δυνάμεων» είναι αποφασιστικής σημασίας στο έργο αυτό. Κρίσιμη είναι, επίσης, η λεπτομερής επεξήγηση της φύσης της δυναμοποίησης (της αύξησης, δηλαδή, των δυνάμεων των θεραπευτικών ουσιών, μέσω της λειοτρίβησης, της αραιώσης και της δόνησης).

Ο Hahnemann παρατήρησε ότι μέσω αυτής της διπλής διαδικασίας κάθε επόμενη δυναμοποίηση αποκτά μεγαλύτερη θεραπευτική ισχύ από την αμέσως προηγούμενη. Επειδή, όμως, το ένα σκέλος αυτής της διαδικασίας είναι οι διαδοχικές αραιώσεις, ένα ομοιοπαθητικό φάρμακο καθίσταται τόσο πιο ισχυρό, όσο πιο αραιωμένο είναι, άρα όσο πιο μικρή ποσότητα από την αρχική ουσία περιέχει, γεγονός αναντίστοιχο προς τη συμβατική επιστημονική σκέψη.

Κατά τον Hahnemann, αυτό οφείλεται στο ότι η διαδικασία αυτή:

...αναπτύσσει τις λανθάνουσες, απαρατήρητες πριν, σαν κοιμισμένες, κρυμμένες μέσα τους δραστικές δυνάμεις που έχουν επιρροή στη ζωτική αρχή και στην κατάσταση υγείας της ζωτικής ζωής.¹

Παρατηρούμε ξανά πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος των δυνάμεων στη θεωρία του Hahnemann. Η ζωτική δύναμη, όμως, είναι η πιο σημαντική έννοια για την κατανόηση της Ομοιοπαθητικής θεραπευτικής τέχνης. Αρκετά νωρίς στο Όργανον ο Hahnemann αναφέρει:

Στον άνθρωπο σε υγιή κατάσταση κυριαρχεί απεριόριστα η πνευματοειδής ζωτική δύναμη, που σαν δύναμη ζωογονεί το υλικό σώμα (οργανισμό) και κρατάει όλα τα μέρη του σε αξιοθαύμαστη αρμονική λειτουργία ζωής σε συναισθήματα και δραστηριότητες, έτσι ώστε το ενυπάρχον συνετό πνεύμα μας μπορεί να χρησιμοποιεί ελεύθερα αυτό το ζωντανό υγιές όργανο για τον υψηλό σκοπό της ύπαρξής του.²

Μόνο η νοσηρή ζωτική δύναμη γεννά την αρρώστια, έτσι ώστε εκφράζει την ορατή στις αισθήσεις μας εξωτερίκευση της πάθησης, μαζί και κάθε εσωτερική νοσηρή αλλοίωση. Δηλαδή, όλη τη νοσηρή διαταραχή της εσωτερικής δύναμης, και παρουσιάζει όλη την αρρώστια. Προκαθορίζει, όμως, πάλι, διά μέσου της θεραπείας, και την εξαφάνιση όλων των εξωτερικεύσεων της αρρώστιας. Δηλαδή, όλων των ορατών μεταβολών που διαρρέουν από την υγιεινή πορεία της ζωής. Ασφαλώς προκαθορίζει την αποκατάσταση της ακεραιότητας της ζωτικής αρχής και προϋποθέτει την επάνοδο της υγείας όλου του οργανισμού.³

Αυτή η πνευματοειδής δύναμη ακούγεται ως αντίληψη της «anima» του Stahl και του «archeus» των Van Helmont και Παράκελσου. Παρά τις όποιες αντιστοιχίες, ο Hahnemann ανακαλύπτει ένα ιατρικό ισοδύναμο που ταιριάζει σε αυτόν τον «αόρατο» και «πανταχού παρόντα» πυρήνα κάθε ανθρώπινου όντος. Έτσι, φέρνει στο προσκήνιο μια θεραπευτική δύναμη, λεπτεπίλεπτη και δυναμική, η οποία ταιριάζει στην πολυπλοκότητα της μόνιμα μεταβαλλόμενης ιδιοσυγκρασιακής φύσης κάθε ανθρώπου ξεχωριστά. Πάντως, ο Hahnemann ξεκαθαρίζει ότι η διαταραγμένη ζωτική δύναμη δεν είναι σε θέση να θεραπευτεί μόνη της, χωρίς την αναγκαία βοήθεια του σωστά επιλεγμένου όμοιου φαρμάκου:

Η ζωτική μας δύναμη, αν αρρωστήσει από βλαπτικούς παράγοντες, δεν μπορεί να κάνει τίποτε άλλο, εκτός από το να εξωτερικεύσει τη διαταραχή της, προκαλώντας αναστάτωση της καλής λειτουργίας του οργανισμού και αισθήματα αρρώστιας, με τα οποία καλεί σε βοήθεια τον συνετό γιατρό.⁴

Ο ιδρυτής της Ομοιοπαθητικής αναπτύσσει ακόμα περισσότερο αυτό το θέμα σε άλλα του έργα, καθιστώντας σαφή την αντίδραση της ζωτικής δύναμης και τον ρόλο που αυτή παίζει στη θεραπευτική διαδικασία:

Χορηγώντας ένα φάρμακο, που προσομοιάζει στη ασθένεια, η ενστικτώδης ζωτική δύναμη υποχρεούται να αυξήσει τη ζωτική της ενέργεια έως ότου γίνει ισχυρότερη από την αρρώστια, και η οποία, ακολούθως, κατ' αυτόν τον τρόπο εξαφανίζεται.⁵

Ή όπως τίθεται πιο καθαρά στο Όργανον:

Αφού κάθε αρρώστια, εκτός από αυτές που ανήκουν στις χειρουργικές, αποτελείται από μια ιδιαίτερη δυναμική διαταραχή αισθημάτων και λειτουργιών της ζωτικής μας δύναμης (ζωτικής αρχής), γι' αυτό με την ομοιοπαθητική θεραπεία αυτή η ζωτική δύναμη, που διαταράχθηκε δυναμικά από φυσική αρρώστια, με τη χορήγηση ενός δυναμοποιημένου φαρμάκου, η εκλογή του οποίου έγινε σύμφωνα με ομοιότητα συμπτωμάτων, προσβάλλεται από μια κάπως ισχυρότερη, όμοια, τεχνητή αρρώστια. Με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται και εξαφανίζεται το αίσθημα της φυσικής αρρώστιας, που από εδώ και πέρα δεν υπάρχει πια για τη ζωτική αρχή, η οποία τώρα απασχολείται και κυριαρχείται μόνο από την ισχυρότερη τεχνητή προσβολή αρρώστιας, η οποία σύντομα επέδρασε αποτελεσματικά και αφήνει πίσω τον άρρωστο, ελεύθερο και θεραπευμένο. Η απελευθερωμένη δύναμη μπορεί τώρα να συνεχίσει πάλι τη ζωή της σε υγεία.⁶

Απαιτείται μόνο να γνωρίζουμε επακριβώς αφενός τις ανθρώπινες ασθένειες ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους και ως προς τις τυχαίες επιπλοκές τους, και αφετέρου τις καθαρές δράσεις των φαρμάκων. Με άλλα λόγια, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εξειδικευμένης τεχνητής ασθένειας που συνήθως προκαλούν, μαζί με τα τυχαία συμπτώματα που προκύπτουν λόγω δοσολογίας, σχήματος κλπ., και αφού διαλέξουμε ένα φάρμακο για μια δεδομένη φυσική ασθένεια, που είναι ικανό να παράγει μία πολύ όμοια τεχνητή αρρώστια, θα είμαστε σε θέση να θεραπεύσουμε ακόμα και τις πλέον επίμονες θεραπείες.⁷

Έτσι, η αρχή του Νόμου των Ομοίων κατέστη το θεμέλιο της ομοιοπαθητικής πρακτικής στο διηνεκές.

Ο Hahnemann ήξερε ότι ουσιαστικά δεν υπήρχε γνώση όσον αφορά τη δράση των φαρμάκων σε υγιείς οργανισμούς, και έτσι εκτέλεσε εκτεταμένες σειρές «αποδείξεων»-πειραμάτων. Εισήγαγε την ιδέα ότι ο πλέον πρόσφορος τρόπος για την ανακάλυψη της πλήρους και ακριβούς θεραπευτικής δύναμης όλων των φαρμάκων ήταν η χορήγησή τους σε υγιείς ανθρώπους. Αυτή είναι και η ακριβής έννοια της απόδειξης (proving).

Έτσι το εξέφρασε και στο Όργανον:

Συνεπώς, δεν είναι δυνατός άλλος τρόπος, με τον οποίο θα μπορούσε

κανείς να πληροφορηθεί τις χαρακτηριστικές επιδράσεις των φαρμάκων στην κατάσταση υγείας των ανθρώπων. Για τον σκοπό αυτό δεν υπάρχει καμία ασφαλέστερη, καμία φυσικότερη διαδικασία, από το να δώσει κανείς στους υγιείς ανθρώπους δοκιμαστικά τα διάφορα φάρμακα, σε μέτριες ποσότητες, για να πληροφορηθεί ποιες αλλοιώσεις, συμπτώματα και ενδείξεις της δράσης τους προκαλεί ξεχωριστά το καθένα στην κατάσταση υγείας σώματος και ψυχής.⁸

Καθώς πειραματιζόταν με τους κατάλληλους θεραπευτικούς παράγοντες, ο Hahnemann παρατήρησε ότι υπήρχε αξιοσημείωτη επιδείνωση των συμπτωμάτων αν χορηγείτο σημαντική ποσότητα μιας ουσίας, ακόμα και σύμφωνα με τον Νόμο των Ομοίων. Έτσι, περιόρισε τη δοσολογία σε όλο και μικρότερες ποσότητες, καταλήγοντας στη διαμόρφωση των μεθόδων της λειοτρίβησης, της αραίωσης και της δόνησης, έτσι ώστε να δημιουργήσει τις μικρότερες δυνατές αλλά και δραστικότερες δόσεις. Ο ιδρυτής της Ομοιοπαθητικής εισήγαγε την αρχή της απειροελάχιστης δόσης το 1799. Αναφέρει, χαρακτηριστικά, γι' αυτήν στο Όργανον:

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ Στέφανος Ν. Ψυχικός

- Προϊόντα Φυσικής Διατροφής
 - Ομοιοπαθητικά
 - Αρωματοθεραπεία
 - Φυτικά Καλλυντικά
 - Ανθοϊάματα Bach
 - Ορθοπαιδικά
- Πλήρες Φαρμακευτικό Εργαστήριο
 - Παιδικά

Κ. Παλαμά 50, 134 51 Γεροβουνό,
Καματερό, τηλ.: 210 2313000, fax: 210 2386586
e-mail: phychic@otenet.gr

Η καταλληλότητα ενός φαρμάκου για μια δεδομένη περίπτωση αρρώστιας δεν βασίζεται μόνο στην εύστοχη ομοιοπαθητική επιλογή, αλλά άλλο τόσο στην απαιτούμενη σωστή ποσότητα, ή ορθότερα στην ελαχιστότητα της δόσης. Αν δώσει κανείς μια πάρα πολύ ισχυρή δόση ενός φαρμάκου που έχει επιλεγεί ομοιοπαθητικά, ακόμα και για την παρούσα κατάσταση της αρρώστιας, πρέπει, συνεπώς, να βλέπει παρά την ευεργετικότητα της φύσης του, ούτως ή άλλως, εξαιτίας της ποσότητάς του και της μη απαραίτητης πολύ ισχυρής αίσθησης που προκαλεί στη ζωτική δύναμη και, διά μέσου αυτής, απευθείας στα πιο ευαίσθητα και εξασθενημένα από τη φυσική τους αρρώστια, περισσότερο προσβεβλημένα μέρη του οργανισμού, λόγω της ομοιοπαθητικής ομοιότητας επίδρασης.⁹

Το Όργανον είναι γραμμένο με τη μορφή αφορισμών, και μία ακόμα τέτοια χαρακτηριστική παράγραφος είναι η 273, η οποία διατρανώνει την αρχή του ενός και μοναδικού φαρμάκου που χρησιμοποιεί κατά περίπτωση η Ομοιοπαθητική Ιατρική:

Σε καμία περίπτωση αρρώστιας δεν είναι απαραίτητο, και γι' αυτό ανεπίτρεπτο, να χρησιμοποιούμε στον άρρωστο την ίδια φορά περισσότερες από μία, μοναδική, απλή φαρμακευτική ουσία... Στη μόνη αληθινή και απλή, τη μοναδική φυσική ιατρική, στην Ομοιοπαθητική, απαγορεύεται απόλυτα να δίνονται στον άρρωστο δύο φαρμακευτικές ουσίες την ίδια φορά.¹⁰

Σε κάθε περίπτωση, αυτό που είναι σημαντικό είναι ότι η Ομοιοπαθητική αποτελεί θεραπευτικό σύστημα που θεωρεί και προσεγγίζει την ασθένεια ως σύνολο, συμπεριλαμβάνοντας το υλικό, το συναισθηματικό, το νοητικό και το πνευματικό επίπεδο κάθε ανθρώπου ξεχωριστά:

Κι όμως, με έναν απλό υπολογισμό γίνεται φανερό ότι χωρίς ιδιαίτερο εξωτερικό τραυματισμό δεν μπορεί να προκληθεί εξωτερική πάθηση, χωρίς εσωτερικό αίτιο, χωρίς συνέργεια όλου του οργανισμού (ασθενούς συνεπώς), και να επιμένει στη θέση της ή και να χειροτερεύει ίσως πολύ. Δεν θα μπορούσε, μάλιστα, να εμφανιστεί χωρίς τη συμφωνία όλης της υπόλοιπης κατάστασης υγείας και του υπόλοιπου ζωντανού συνόλου (δηλαδή, της ζωτικής αρχής που εξουσιάζει όλα τα ευαίσθητα και ευερέθιστα μέρη του οργανισμού). Μάλιστα, η εμφάνισή της είναι αδιανόητη χωρίς να προκληθεί από τη (διαταραγμένη) ζωή. Τόσο στενά συνδέονται όλα τα μέρη του οργανισμού και αποτελούν αδιαίρετο σύνολο αισθημάτων και λειτουργιών. Δεν υπάρχει εξάνθημα χειλιών ή παρωνυχία, χωρίς ταυτόχρονη εσωτερική διαταραχή του ανθρώπου.¹¹

Ο Hahnemann από τις πρώτες παραγράφους του Οργάνου καθιστά ξεκάθαρη αυτή την αντίληψη:

Το ύψιστο ιδανικό της θεραπείας είναι η ταχεία, ήπια, μόνιμη αποκατάσταση της υγείας, η άρση και εξολόθρευση της αρρώστιας σε όλη της την έκταση με τον συντομότερο, ασφαλέστατο και αβλαβέστατο τρόπο, σύμφωνα με αρχές και νόμους που κατανοούνται σαφώς.¹²

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 269
2. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 9
3. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 12
4. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 22, υποσημείωση (α)
5. Hahnemann S., *The Chronic Diseases, Their Peculiar Nature and Their Homeopathic Cure* (trans. L. H. Tafel), Philadelphia Boericke and Tafel, 1904
6. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 29
7. Dudgeon R.E., *The Lesser Writings of Samuel Hahnemann*, New Delhi, B. Jain Publishers, 1995, p. 265
8. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 108
9. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 275
10. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 273
11. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 189
12. Hahnemann S., Όργανον της θεραπευτικής τέχνης, Αθήνα, Πύρινος Κόσμος, 1989, § 2

Εφημερίες ομοιοπαθητικών φαρμακείων

www.homeopathy.gr

Ομοιοπαθητική Ιατρική

Ασφάλεια, αποτελεσματικότητα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Οι εφημερίες ομοιοπαθητικών φαρμακείων παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα <http://www.homeopathy.gr>

Βιβλιογραφική Ενημέρωση

του Δημοσθένη Παπαμεθοδίου, ιατρού νευρολόγου, MSc στην Κλασική Ομοιοπαθητική, γραμματέα της ΕΕΟΙ, homeopathy@hotmail.gr

Developments on drug discovery and on new therapeutics: highly diluted tinctures act as biological response modifiers.

Carolina C de Oliveira, Ana PR Abud, Simone M de Oliveira, Fernando de SF Guimaraes, Lucas F de Andrade, Raffaello P Di Bernardi, Edielly L de O Coletto, Diogo Kuczera, Eneida J Da Lozzo, Jenifer P Gonçalves, Edvaldo da S Trindade and Dorly de F Buchi*
BMC Complementary and Alternative Medicine 2011, 11:101 Published: 26 October 2011

Homeopathy and Heart Rate Variability: Concerns and Issues.

Heathers JA, Kemp AH. 2011 Nov 21.

The role of alternative medicine in rhinology. Roehm CE, Tessema B, Brown SM. Facial Plast Surg Clin North Am. 2012 Feb;20(1):73-81.

Management of distress during climacteric years by homeopathic therapy.

Nayak C, Singh V, Singh K, Singh H, Gupta J, Lamba CD, Sharma A, Sharma B, Indira B, Bhuvaneshwari S, Bindra SK, Luxmi KS. J Altern Complement Med. 2011 Nov;17(11):1037-42.

Homeopathic Potentization Based on Nanoscale Domains.

Czerlinski G, Ypma T. J Altern Complement Med. 2011 Nov 10.

Attitude of Conventional and CAM Physicians Toward CAM in India.

Telles S, Gaur V, Sharma S, Balkrishna A. J Altern Complement Med. 2011 Nov;17(11):1069-73.

Treating teens: considerations when adolescents want to use complementary and alternative medicine.

Gilmour J, Harrison C, Asadi L, Cohen MH, Vohra S. Pediatrics. 2011 Nov;128 Suppl 4:S161-6.

What about the evidence base for homeopathy?

Fisher PA. BMJ. 2011 Oct 18;343:d6689; author reply d6689.

Comment in:

• Clothing naked quackery and legitimising pseudoscience.

Bewley S, Ross N, Brailon A, Ernst E, Garrow J, Rose L, Brahmans D, Baum M, Marks V, Isaacs K, May J. BMJ. 2011;343:d5960.

"It's the consultation, stupid!".... Isn't it?

Milgrom LR, Chatfield K. J Altern Complement Med. 2011 Jul;17(7):573-5.

Complementary and alternative medicine for patients with chronic fatigue syndrome: a systematic review.

Alraek T, Lee MS, Choi TY, Cao H, Liu J. BMC Complement Altern Med. 2011 Oct 7;11:87.

Homeopathic remedies in dermatology: a systematic review of controlled clinical trials.

Simonart T, Kabagabo C, De Maertelaer V. Br J Dermatol. 2011 Oct;165(4):897-905.

Effect of Gelsemium 5CH and 15CH on anticipatory anxiety: a phase III, single-centre, randomized, placebo-controlled study. Paris A, Schmidlin S, Mouret S, Hodaj E, Marijnen P, Boujedaini N, Polosan M, Cracowski JL.

Fundam Clin Pharmacol. 2011 Sep 28. doi: 10.1111/j.1472-8206.2011.00993.x.

Responding to GPs' information resource needs: implementation and evaluation of a complementary medicines information resource in Queensland general practice.

Janamian T, Myers SP, O'Rourke P, Eastwood HBMC Complementary and Alternative Medicine. 2011, 11:77

Toxicology rewrites its history and rethinks its future: Giving equal focus to both harmful and beneficial effects. Calabrese EJ. Environ Toxicol Chem. 2011 Sep 19. doi: 10.1002/etc.687.

[Drugs in pregnancy: Study in the EFEMERIS database (2004 to 2008).]

[Article in French] Hurault-Delarue C, Lacroix I, Vidal S, Montastruc JL, Damase-Michel C. Gynecol Obstet Fertil. 2011 Sep 14.

MEPs approve funding for farm animal homeopathy pilot project. [No authors listed] Vet Rec. 2011 Sep 10;169(11):274.

Potency and provenance: an inter-generational study of homeopathic practice in Ontario. Smith DW. Med Ges Gesch. 2010;29:275-315.

Air pollution and the brain: Subchronic diesel exhaust exposure causes neuroinflammation and elevates early markers of neurodegenerative disease.

Levesque S, Surace MJ, McDonald J, Block ML Journal of Neuroinflammation. 2011, 8:105

Becoming Whole: The Role of Story for Healing. Reich J, Michaels C. J Holist Nurs. 2011 Aug 18.

An exploratory study on scientific investigations in homeopathy using medical analyzer.

Mishra N, Muraleedharan KC, Paranjpe AS, Munta DK, Singh H, Nayak C. J Altern Complement Med. 2011 Aug;17(8):705-10.

Progress in the placebo debate for homeopathy?

Chatfield K. J Altern Complement Med. 2011 Aug;17(8):663-4.

Homeopathy multinational Boiron threatens amateur Italian blogger.

Turone F. BMJ. 2011 Aug 12;343:d5197.

The Manitoba Inflammatory Bowel Disease Cohort Study: a prospective longitudinal evaluation of the use of complementary and alternative medicine services and products.

Rawsthorne P, Clara I, Graff LA, Bernstein KI, Carr R, Walker JR, Ediger J, Rogala L, Miller

N, Bernstein CN. Gut. 2011 Aug 11.

Analysis of the capability of ultra-highly diluted glucose to increase glucose uptake in arsenite-stressed bacteria Escherichia coli.

Khuda-Bukhs AR, De A, Das D, Dutta S, Boujedaini N. Zhong Xi Yi Jie He Xue Bao. 2011 Aug;9(8):901-12.

Usage of alternative medical systems, acupuncture, homeopathy and anthroposophic medicine, by older German adults.

Büssing A, Ostermann T, Heusser P, Matthiessen PF. Zhong Xi Yi Jie He Xue Bao. 2011 Aug;9(8):847-56.

Prescribing patterns in dementia: a multicentre observational study in a German network of CAM physicians

Jeschke E, Ostermann T, Vollmar HC, Tabali M, Schad F, Matthes HBMC Neurology. 2011, 11:99 (8 August 2011)

Apparent life-threatening events in infants and homeopathy: An alternative explanation.

Oberbaum M, Samuels N, Ben-Arye E, Amitai Y, Singer SR. Hum Exp Toxicol. 2011 Jul 29.

Integrative sulphide with a homeopathic therapy for treating depressive syndrome--an observational study.

Novak MR. Psychiatr Danub. 2011 Jun;23(2):200-1.

Alternative Health Care Consultations in Ontario, Canada: A Geographic and Socio-Demographic Analysis

Williams AM, Kitchen P, Eby J BMC Complementary and Alternative Medicine. 2011, 11:47 (22 June 2011)

Homeopathic treatments in psychiatry: a systematic review of randomized placebo-controlled studies.

Davidson JR, Crawford C, Ives JA, Jonas WB. J Clin Psychiatry. 2011 Jun;72(6):795-805.

Patients whose GP knows complementary medicine tend to have lower costs and live longer.

Kooreman P, Baars EW. Eur J Health Econ. 2011 Jun 22.

Inhibition of peripheral blood neutrophil oxidative burst in periodontitis patients with a homeopathic medication Traumeel S.

Zilinskas J, Zekonis J, Zekonis G, Sadzeviciene R, Sapragoniene M, Navickaite J, Barzdziukaite I. MedSciMonit. 2011 May;17(5):CR284-91.

Call for doctors not to practice homeopathy or refer to homeopaths.

Holt S, Gilbey A, Colquhoun D, Baum M, Ernst E. N Z Med J. 2011 Apr 15;124(1332):87-8.

Comment in:

• N Z Med J. 2011 Apr 29;124(1333):70.

• N Z Med J. 2011 Apr 29;124(1333):69.

[Alternative and complementary medicine in the basic health system network in Brazil: a qualitative approach]. [Article in Portuguese]

Nagai SC, Queiroz Mde S. Cien Saude Colet. 2011 Mar;16(3):1793-800.

Use of homeopathic injection therapy in treatment of Morton's neuroma. Drury AL. Altern Ther Health Med. 2011 Mar-Apr;17(2):48.

If there are no randomised controlled trials, do we always need more research? Hammerstrom KT, Bjorndal A. Cochrane Database Syst Rev. 2011 Mar 14;(8):ED000024.

Effects of the utilization of homeopathic elements in commercial diluent on swine sperm viability.

Soto FR, Vuaden ER, de Paula Coelho C, Bonamin LV, de Azevedo SS, Benites NR, de Barros FR, Goissis MD, Ortiz D'Avila Assumpcao ME, Visintin JA, Marques MG. In Vitro Cell Dev Biol Anim. 2011 Mar;47(3):205-9.

Investigation of arsenic-stressed yeast (Saccharomyces cerevisiae) as a bioassay in homeopathic basic research. Jäger T, Scherr C, Wolf U, Simon M, Heusser P, Baumgartner S. ScientificWorldJournal. 2011 Mar 7;11:568-83.

ADHD in children and adolescents. Keen D, Hadjikhouri I. Clin Evid (Online). 2011 Feb 4;2011.

Pulpa dentis D30 for acute reversible pulpitis: A prospective cohort study in routine dental practice.

Hamre HJ, Mittag I, Glockmann A, Kiene H, Tröger W. Altern Ther Health Med. 2011 Jan-Feb;17(1):16-21.

Comment in:

Homeopathy has clinical benefits in rheumatoid arthritis patients that are attributable to the consultation process but not the homeopathic remedy: a randomized controlled clinical trial. Brien S, Lachance L, Prescott P, McDermott C, Lewith G. Rheumatology (Oxford). 2011 Jun;50(6):1070-82.

• Rheumatology (Oxford). 2011 Aug;50(8):1529-31; author reply 1531-2.

• Rheumatology (Oxford). 2011 Jun;50(6):1007-8.

Είναι η Ομοιοπαθητική βοτανοθεραπεία;

Κωνσταντίνος Πίσιος, ομοιοπαθητικός, ειδικός παθολόγος

Πολύς κόσμος νομίζει ότι η Ομοιοπαθητική είναι συνώνυμη με τη βοτανοθεραπεία (θεραπεία με βάση τα βότανα). Σε αυτό το άρθρο θα διαλύσουμε αυτόν τον μύθο, παρά τα αρκετά κοινά που έχουν οι δύο θεραπευτικές μέθοδοι.

Αν και οι δυο μορφές θεραπείας ανήκουν στις φυσικές μεθόδους θεραπείας, η καθεμία χρησιμοποιεί διαφορετικά τις δραστικές της ουσίες και επιδρά με διαφορετικό τρόπο στον οργανισμό.

Τα βότανα προέρχονται από φυτά και δέντρα. Είτε ολόκληρο το φυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε μόνο ορισμένα μέρη (ρίζες, φύλλα, άνθη, φλοιός, καρπός).

Τα ομοιοπαθητικά φάρμακα δεν παρασκευάζονται μόνο από φυτά, αλλά και από μέταλλα, γάλα, δηλητήρια ή μέρη διάφορων ζώων, ιστούς κ.λπ.

Στη βοτανοθεραπευτική, τα φυτά που χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία είναι είτε με τη μορφή τσαγιού, είτε αλκοολούχα βάμματα, είτε εμβλατισμένα έλαια. Το βότανο χρησιμοποιείται στην ακατέργαστη μορφή του.

Για παράδειγμα, αν βάλετε το χαμομήλι σε ζεστό νερό και το διαλύσετε, μπορείτε, εν συνεχεία, να εισπνέετε τον ατμό ή να πιείτε το υγρό σαν τσάι χαμομήλι. Το σώμα σας απορροφά το πραγματικό χαμομήλι μέσω του ατμού ή του τσαγιού. Θα μπορούσατε, επίσης, να το αφήσετε να εμποτιστεί σε αλκοόλ και, εν συνεχεία, να πάρετε μερικές σταγόνες από το βάμμα χαμομηλιού που θα έχετε.

Το βότανο ως φάρμακο δεν έχει καμία σχέση με το ομοιοπαθητικό.

Η φαρμακευτική του δράση εξαρτάται από τη σχέση δόσης-απόκρισης, δηλαδή η ανταπόκριση του οργανισμού σε αυτό, πώς αντιδρά, είναι σε άμεση αναλογία με τη δόση ή τη συγκέντρωση του φαρμάκου.

Το ομοιοπαθητικό παρασκευάζεται και δρα με τελείως διαφορετικό τρόπο. Παρότι προέρχεται από ένα ακατέργαστο υλικό, το ομοιοπαθητικό φάρμακο έχει αραιωθεί πάρα πολύ και έχει υποστεί ομοιοπαθητική δυναμοποίηση.

Η δυναμοποίηση είναι μια σειρά από κρούσεις (δονήσεις). Μέσω της διαδικασίας αυτής απομακρύνεται κάθε πιθανότητα τοξικής δράσης στον οργανισμό.

Ένα ομοιοπαθητικό φάρμακο είναι μια ενεργειακή δύναμη που συντονίζεται με τη θεραπευτική ενέργεια του σώματος. Θα δράσει μόνο εκεί που είναι αναγκαίο.

Ένα βότανο, π.χ. ένα φυτικό καθαρτικό σε ωμή μορφή, θα σας δώσει περισταλτισμό (κίνηση) του εντέρου είτε το χρειάζεστε είτε όχι. Αν πάρετε όμως ένα ομοιοπαθητικό φάρμακο, παίρνετε περισταλτισμό του εντέρου, μόνο αν ο οργανισμός σας κρίνει ότι το χρειάζεστε. Αν και τα βότανα θεωρούνται γενικά ασφαλή, η μη τήρηση των κανόνων ή της συμβουλής του θεραπευτή μπορεί να οδηγήσει σε παρενέργειες, αφού η δράση εξαρτάται από την ποσότητα που λαμβάνεται.

Για παράδειγμα, τα γλυκοσίδια που περιέχονται στο *Digitalis purpurea*, το ελλέβορο και την κομβοαλλάρια είναι καρδιοτονωτικά και διουρητικά, αλλά και ιδιαίτερα τοξικά αν ληφθούν σε μεγαλύτερες δόσεις.

Με το ομοιοπαθητικό φάρμακο δεν ισχύει αυτό, και γενικά θεωρείται ότι δεν υπάρχουν ανεπιθύμητες ενέργειες, οπότε είναι ασφαλές και για παιδιά, εγκύους, ή σε νεφρικές, καρδιακές ανεπάρκειες κ.λπ.

Η βοτανοθεραπευτική είναι η παραδοσιακή ή λαϊκή ιατρική πρακτική που βασίζεται στη χρήση των φυτών και των φυτικών εκχυλισμάτων.

Τα βότανα δουλεύουν παρέχοντας ορισμένες θεραπευτικές ουσίες οι οποίες μεταβάλλουν τον τρόπο που το σώμα αντιδρά σε μια ανισορροπία, ή παρέχοντας θεραπευτικές ουσίες που αλλοιώνουν το εσωτερικό περιβάλλον (π.χ., αναστέλλοντας τα βακτήρια να πολλαπλασιαστούν με την αλλαγή του pH).

Η Ομοιοπαθητική είναι φυσική μέθοδος θεραπείας. Στοχεύει στην ενδυνάμωση του ίδιου του οργανισμού κινητοποιώντας τις αμυντικές του δυνάμεις που ήταν ασθενείς, και έτσι ισχυροποιεί και αποκαθιστά τη διαταραγμένη του υγεία και επιφέρει την ίαση.

Μία ακόμα διαφορά είναι ότι η βοτανοθεραπευτική ορίζει τα βότανα με βάση τη χρήση τους στη συμβατική ιατρική και δεν επιδρά πάντα με βάση τα συνολικά συμπτώματα του ασθενούς (ολιστικά), ενώ η Ομοιοπαθητική τα ορίζει με βάση τον Νόμο των Ομοίων και δρα ολιστικά.

Στον Νόμο των Ομοίων, όπως τον διατύπωσε ο Ιπποκράτης, η φαρμακευτική ουσία που μπορεί να προκαλέσει στον υγιή άνθρωπο ένα σύνολο συμπτωμάτων, μπορεί και να θεραπεύσει έναν ασθενή που έχει αρρώστια με ίδια συμπτώματα.

Η λογική στην οποία βασίζεται η Ομοιοπαθητική είναι η ακόλουθη: Κάθε σύμπτωμα που αναπτύσσει ο οργανισμός είναι η έκφραση της άμυνάς του και η προσπάθεια που κάνει για να καταπολεμήσει τη διαταραχή. Η συνολική συμπτωματολογία, επομένως, δεν είναι τίποτε άλλο παρά η συνολική άμυνα που αναπτύσσει ο οργανισμός απέναντι στην ασθένεια. Αν, λοιπόν, του χορηγήσουμε ένα φάρμακο που μπορεί να αναπτύσσει παρόμοια συμπτώματα, στην ουσία ενισχύουμε την προσπάθειά του για άμυνα. Για παράδειγμα, το σύμπτωμα του πυρετού είναι η άμυνα του οργανισμού για να καταστείλει τον νοσογόνο παράγοντα (ιός, βακτηρίδιο).

Επομένως, ο οργανισμός χρειάζεται υποστήριξη της θεραπευτικής του προσπάθειας μάλλον, παρά καταστολή του πυρετού. Αυτό κάνει η Ομοιοπαθητική. Δίνει ενέργεια στον οργανισμό, με αποτέλεσμα ο ίδιος να εξαλείψει τα παθολογικά συμπτώματα.

Κάποιες φορές, η χρήση των βοτάνων και η χρήση των ομοιοπαθητικών φαρμάκων επικαλύπτονται, και ένα φάρμακο που χρησιμοποιείται για τη θεραπεία μιας συγκεκριμένης ασθένειας δίνεται και από τις δύο θεραπευτικές. Η χρήση της *Actaea racemosa*, κατά τη διάρκεια της εμμηνόπαυσης, είναι ένα παράδειγμα αυτής της επικάλυψης. Ίσως αυτός είναι ο λόγος που υπάρχει σύγχυση και ταυτίζονται οι δύο μέθοδοι.

Συμπερασματικά, **η βοτανοθεραπεία και η Ομοιοπαθητική είναι δύο εντελώς διαφορετικές προσεγγίσεις θεραπείας**, αλλά σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθούν επιτυχώς και μαζί, για να δώσουν καλύτερη απάντηση στην αρρώστια. 🌱

Classical Homeopathy Evidence Based Medicine

Erik van Woensel, co-author of "Levels of Health" by George Vithoulkas once again offers us a challenging exercise.

His latest book **"Classical Homeopathy Evidence Based Medicine"** contains 51 cured cases from his huge clinical experience.

Every case is analysed according to the methods Vithoulkas teaches in his training about the levels of health.

Moreover you will find a differential diagnosis of the remedies. This book is about mastering the technique of which strategy to use in each case and how to differentiate remedies until the final decision proves whether the patient benefits or not.

Erik invites us to do the exercises and learn from mistakes in a laboratory setting, so that we can perform better during our daily practice.

The first chapter explains the strategies how to solve a case.

The second chapter contains as many as 51 cases.

The last chapter shows the analysis of each case, the differential diagnosis of the remedies, the final decision and the course of the treatment.

www.vithoulkas.com, www.vithoulkas.edu.gr, www.vithoulkasbooks.gr

Προβλήματα κροταφογναθικής διάρθρωσης και Κλασική Ομοιοπαθητική

Αναφορά μιας περίπτωσης Συνδρόμου Costen

Δημήτρης Καλλιαντάς, χειρουργός ομοιοπαθητικός οδοντίατρος, www.kalliadass.com, email: dimitris@kalliadass.com

Η κροταφική διάρθρωση αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα ανατομικολειτουργικά συγκροτήματα του σπλαχνικού κρανίου.

Από τη διαταραγμένη λειτουργία της προκύπτουν προβλήματα τέτοια που τις περισσότερες φορές αποτελούν «πονοκέφαλο» για τη σύγχρονη οδοντιατρική.

Λόγω σοβαρότητας αυτών των καταστάσεων, υπάρχουν ακόμα και ειδικές κλινικές που ασχολούνται αποκλειστικά με αυτά τα προβλήματα. Εδώ θα αναφερθούμε σε μία περίπτωση που αντιμετωπίσαμε με τη βοήθεια αποκλειστικά της κλασικής ομοιοπαθητικής θεραπευτικής, χωρίς τη χρήση κανενός άλλου βοηθητικού μέσου.

Ιστορικό 17.4.1995

Κυρία Κ. Ε., ηλικίας 33 ετών, κόρη ναυτικού, έγγαμη και με δύο παιδιά, παραπονιέται για:

- Πόνο** κατά τη διάρκεια εκτέλεσης μασητικών κινήσεων από την περιοχή της αριστερής Κ. Γ. Δ.
- Θορύβους* τύπου κρότου κατά την ανάσπαση της κάτω γνάθου (όταν ανοίγει το στόμα) και κατά τη μάσηση
- Αδυναμία* πλήρους διάνοιξης της στοματικής κοιλότητας (περιορισμός εύρους στόματος)
- Ξηροστομία*

Η συμπτωματολογία αυτή εμφανίστηκε για πρώτη φορά πριν από τρεις μήνες από την επίσκεψή της σε εμάς με:

- Έντονο πόνο*, συνεχή, αμβλύ, διάχυτο από την περιοχή της αριστερής Κ. Γ. Δ.
- Δυσκινησία* της κάτω γνάθου
- Παραλλαγμένη λειτουργία της κάτω γνάθου (κατά τη διάνοιξη του στόματος παρέκκλιση της κάτω γνάθου από τη μέση γραμμή)

Επίσης αναφέρει:

- Αλλεργική ρινίτιδα** προ εξαιτίας, που την ταλαιπωρεί έως σήμερα. Πρωτοεμφανίστηκε έναν χρόνο μετά τον τοκετό του πρώτου της παιδιού, και την απέδωσε σε λόγους περιβαλλοντικούς, γιατί το σπίτι που διέμενε τότε είχε αρκετή υγρασία. Οι κρίσεις ήταν από τις τρεις το πρωί και διαρκούσαν τρεις ώρες. Με φτέρνισμα αρχικά, υδαρή καταρροή εν συνεχεία και τέλος μπουκώμα, χειρότερα όταν στέγνωσε η ατμόσφαιρα, και στην ατμόσφαιρα του αερόθερμου. Αναφέρει: «Έχω να κοιμηθώ ικανοποιητικά έξι μήνες».
- Έλαβε αλλοπαθητική αγωγή και έκτοτε είχε τα ίδια συμπτώματα, κυρίως όμως από τις 9 π. μ. έως τις 12 μ.μ.
- Επίσης, για δυόμισι χρόνια έκανε θεραπεία απευαισθητοποίησης χωρίς αποτέλεσμα.

- Πριν από δύο χρόνια αποφάσισε να κάνει ομοιοπαθητική θεραπεία, που και αυτήν εγκατέλειψε προ οκταμήνου, γιατί μόνο μερική βελτίωση των συμπτωμάτων της έβλεπε.
- Το μπούκωμα* το νιώθει ψηλά, στη βάση της μύτης, οπισθορρινικά.
- Πονοκεφάλους* μετωπιαίους και ινιακούς, κατά μεγάλα χρονικά διαστήματα.
- Υποτροπιάζουσες τραχηλίτιδες** τρεις με τέσσερις φορές πριν από τον πρώτο τοκετό, για τις οποίες έλαβε αγωγή. Η ίδια λέει: «Ο τράχηλος ήταν σχεδόν κατεστραμμένος». Εν συνεχεία έκανε κλασική ιατρική και έμεινε έγκυος στο πρώτο της παιδί. Κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης είχε οίδημα στα πόδια, κυρίως από τα γόνατα και κάτω. Μετά τον τοκετό παρουσίασε και πάλι τραχηλίτιδα, για την οποία έλαβε αλλοπαθητική αγωγή. Μετά και από αυτό εμφάνισε την αλλεργία.
- Κοιμάται αριστερά, παλαιότερα μπρούμυτα, θέλει βάρος πάνω της, θέλει πολλά ρούχα.
- Επιθυμεί πίτσες, μακαρονάδες,* γλυκά,* θαλασσινά, φρούτα.
- Απεχθάνεται το κρέας.
- Νιώθει τα πόδια της κουρασμένα, δεν αντέχει την ορθοστασία και έχει ευαισθησία στα πέλματα, όταν περπατά ξυπόλυτη στα χαλίκια.
- Είναι ευαίσθητη και κλαίει εύκολα.
- Βιάζεται και ξεχνάει εύκολα. «Δεν μου φτάνει ο χρόνος, δεν προλαβαίνω!» Θέλει να εργάζεται (δεν εργάζεται). Απεχθάνεται τα ζώα και φοβάται τα μικρόβια.**
- Της αρέσει** η θάλασσα και, όταν είναι μέσα στο νερό, της υποχωρεί το μπούκωμα και έχει μόνο καταρροή.
- Με την έκθεσή της στον ήλιο νιώθει χειρότερα και μπουκώνει η μύτη της.
- Της αρέσουν τα ταξίδια,* όπως και τα λουλούδια.**

Κλινική εξέταση

Από την ψηλάφηση της αριστερής Κ. Γ. Δ. έγιναν αντιληπτοί κριγμοί, όπως επίσης διαπιστώθηκε και κάποια μικρής έντασης ευαισθησία. Η ψηλάφηση των μαστηρών ήταν επώδυνη.

- Κατά τη διάνοιξη του στόματος διαπιστώθηκε παρέκκλιση της κάτω γνάθου από τη μέση γραμμή.
- Η εξέταση της στοματικής κοιλότητας της ασθενούς τίποτα το αξιοσημείωτο παθολογικά δεν έδειξε.
- Η στοματική της υγιεινή ήταν ικανοποιητική. Από την κλινική εικόνα και από το ιστορικό, η διάγνωση που ετέθη ήταν επώδυνο δυσλει-

τουργικό σύνδρομο της αριστερής Κ. Γ. Δ., ή Σύνδρομο Costen.

Σημείωση: Η εμφάνιση του συνδρόμου είναι τόσο συχνή, που καλύπτει ποσοστό συχνότητας 20%. (Shore 1959, Καρακάσης 1971)

Τα τοπικά και τα γενικά συμπτώματα δικαιολογούν τη διάγνωση. Η ρινίτιδα, το οπισθορρινικό μπούκωμα, η ξηροστομία είναι συνοδά ευρήματα του συνδρόμου.

Θεραπεία

Έλαβε Medorinum

Επανεξέταση

6.7.1995

Αναφέρει: «Γενικά είμαι καλά.»

Τα συμπτώματα από την αριστερή Κ. Γ. Δ. έχουν περάσει, και μόνο ορισμένες φορές ο θόρυβος (κρακ) της θυμίζει το πρόβλημα.

Τον τελευταίο μήνα είχε μόνο δυο-τρεις φορές κρίσεις αλλεργίας, με έντονο φτέρνισμα, μικρής χρονικής διάρκειας, και αυτό μετά από χρήση λαδομπογιάς. Την ενοχλεί η ορθοστασία.

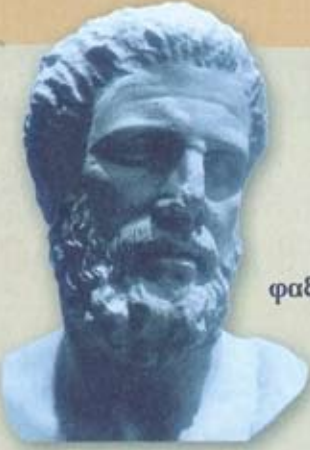
Δέκα χρόνια αργότερα εξακολουθεί να παραμένει ασυμπτωματική από το κύριο πρόβλημά της.

Συζήτηση

Αναλύοντας το ιστορικό της ασθενούς, διαπιστώνουμε τα εξής.

- Είναι **κόρη ναυτικού** (οι περισσότεροι ομοιοπαθητικοί γνωρίζουν γιατί το επισημαίνω).
- Οι **τραχηλίτιδες** που μετά από θεραπείες-καταπιέσεις μεταπίπτουν σε χρόνια ρινίτιδα, η οποία είναι συνοδό εύρημα του Συνδρόμου Costen.
- Η **καλύτερευση στη θάλασσα** κάποιων συμπτωμάτων.

Όλα αυτά υποδηλώνουν ότι **η αιτία της εν λόγω παθολογίας** θα πρέπει να αναζητηθεί στις γονικές καταβολές της ασθενούς, κάτι που υποστηρίζεται και από το **Medorinum**. Παρατηρούμε μια περιодικότητα και μια μεταβατικότητα των συμπτωμάτων. Τραχηλίτιδες που εναλλάσσονται μέχρι εμφάνισης της αλλεργίας. Τις μεταβολές-εναλλαγές των συμπτωμάτων θα μπορούσαμε να τις παρομοιάσουμε με εκείνες της σκυτάλης στη σκυταλοδρομία. Μέχρι να φθάσουν στο νήμα, οι αθλητές αλλάζουν, αλλά η σκυτάλη μένει η ίδια. Έτσι αποφασίσαμε να χορηγήσουμε το Medorinum, και το αποτέλεσμα ήταν πολύ ικανοποιητικό για την ασθενή μας.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

Σαντζούκ Σαμίρ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗΣ & ΦΥΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΛ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ 12, 30100 ΑΓΡΙΝΙΟ. Τηλ. 26410 45495,
φαξ: 26410 46707, ηλεκτρ. σελ.: www.kefide.gr, ηλεκτρ. ταχ.: smsamir@otenet.gr

Παρασκευή Ομοιοπαθητικών Φαρμάκων, όλων των μορφών
εργαστηριακά παρασκευάσματα Φυτοθεραπείας, Αρωματοθεραπείας,
Βιταμινών - Μετάλλων, Φυσικών Καλλυντικών.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ημερίδα για την Ομοιοπαθητική στην Ξάνθη

Στις 2 Φεβρουαρίου 2011 πραγματοποιήθηκε στην Ξάνθη ημερίδα με θέμα: «Ομοιοπαθητική, μια εναλλακτική θεραπευτική προσέγγιση στα προβλήματα υγείας του σύγχρονου ανθρώπου».

Κατά τη διάρκεια της ημερίδας μίλησαν στο κοινό ο ιατρός παθολόγος κ. **Βασίλης Ζήνας** (μέλος Δ.Σ. ΕΕΟΙ), με θέμα «**Εισαγωγή στις βασικές αρχές της Ομοιοπαθητικής - Ολιστικό μοντέλο υγείας**», και ο γενικός ιατρός κ. **Βασίλης Φωτιάδης** (μέλος Δ.Σ. ΕΕΟΙ), με θέμα «**Δυνατότητες και φάσμα εφαρμογής της Ομοιοπαθητικής - Η Ομοιοπαθητική στην Ελλάδα και στον κόσμο**». Ακολούθησε συζήτηση με το κοινό και διατυπώθηκαν πολλά και καίρια ερωτήματα. Χαρακτηριστικό του ενδιαφέροντος του ακροατηρίου ήταν ότι η

συζήτηση διήρκεσε περί τις δύο ώρες μετά τις ομιλίες!

Η εκδήλωση ήταν η πρώτη από μια σειρά εκδηλώσεων ανά το πανελλήνιο, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Εταιρείας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής (ΕΕΟΙ), στο πλαίσιο εκστρατείας ενημέρωσης του ελληνικού κοινού, υπό το πρίσμα ενός ολοένα αυξανόμενου ενδιαφέροντος για αξιόπιστη πληροφόρηση για την Ομοιοπαθητική και τις δυνατότητές της.

ΥΓ.: Να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες της ΕΕΟΙ στη Φιλοπρόοδη Ένωση Ξάνθης (ΦΕΞ) για την ευγενική πρόσκληση και την υποδοχή, και στους κ.κ. **Λεωνίδα Καρακατσάνη** και **Έμυ Χατζηπαναγιώτη** που βοήθησαν στην οργάνωση και την επιτυχία αυτής της εκδήλωσης.

Εγκαίνια για τη Μονάδα Παρασκευής Ομοιοπαθητικών Φαρμάκων ΚΟΡΡΕ

Τον Σεπτέμβριο πραγματοποιήθηκαν τα επίσημα εγκαίνια της Μονάδας Παρασκευής Ομοιοπαθητικών Φαρμάκων ΚΟΡΡΕ. Πρόκειται για τη μοναδική Μονάδα Ομοιοπαθητικών Φαρμάκων στην Ελλάδα, αδειοδοτημένη από τον ΕΟΦ, με πιστοποίηση ISO9001 και περιβαλλοντική πιστοποίηση ISO14001. Αποτελεί συνέχεια του Εργαστηρίου Ομοιοπαθητικής, που ο Γιώργος Κορρές είχε δημιουργήσει το 1992 στο φαρμακείο του Παγκρατίου. Η κληρονομιά αυτού του φαρμακείου, η πείρα από τα 5.000 ομοιοπαθητικά σκευάσματα και η αφοσίωση της ομάδας ΚΟΡΡΕΣ στα βότανα έθεσαν τις βάσεις για τη δημιουργία της ΚΟΡΡΕΣ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

Στο πλαίσιο της ειδικής εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε για τους ομοιοπαθητικούς ιατρούς-μέλη της ΕΕΟΙ, για τα εγκαίνια της μονάδας, παρουσιάστηκαν λεπτομερώς οι διαδικασίες που τηρούνται κατά την παρασκευή των ομοιοπαθητικών φαρμάκων, με ταυτόχρονη ξενάγηση στο Εργαστήριο Έρευνας & Ανάπτυξης ΚΟΡΡΕΣ, στην Παραγωγική Μονάδα Φυσικών Καλλυντικών –πιστοποιημένη κατά ECOCERT, ISO9001 & ISO14001–, καθώς και στη μοναδική για τα ελληνικά δεδομένα, περιβαλλοντικά φιλική, Μονάδα Εκχυλίσσεως Βιολογικών Βοτάνων.

Ένα γράμμα αλλιώτικο από τα άλλα

Αμαλία Κάτσου, πρόεδρος ΣΦΟΙ

Αγαπητά μέλη, φίλοι και φίλες του ΣΦΟΙ, γεια σας

Σε αυτή την επικοινωνία μας δεν θα προβάλουμε άμεσα σκέψεις και προβληματισμούς σχετικά με την έννοια της υγείας, όπως έχουμε κάνει έως τώρα πολλές φορές, αλλά θα προσεγγίσουμε το νόημά της από μian άλλη σκοπιά. Τη σκοπιά των εύλογων προβληματισμών που προκύπτουν από την κατάσταση γύρω μας.

Οι περισσότεροι από εμάς, και εν γένει ο ελληνικός λαός, μπορούμε να πούμε ότι ξυπνάμε κάθε πρωί, εφόσον βέβαια έχουμε καταφέρει να κοιμηθούμε το βράδυ, με μια μόνιμη έγνοια και ένα ερωτηματικό: «Τι θα μας ξημερώσει αυτή η καινούργια ημέρα», και αυτό όχι «ρητορικά» σκεπτόμενοι, αλλά πραγματικά και πρακτικά.

Κάθε μέρα όλο και κάτι «αφαιρείται» από την καθημερινότητά μας:

- Αφαιρέθηκε η οποιουδήποτε βαθμού οικονομική αυτοτέλεια είχε ο μέσος συνάνθρωπός μας.
- Αφαιρέθηκε η δυνατότητα αυτής ταύτης της εργασίας.
- Αφαιρέθηκε η οποιουδήποτε βαθμού γαλήνη, ευρυθμία και ισορροπία είχε καταφέρει ο καθένας από εμάς μέσα στην οικογένεια.
- Αφαιρέθηκε η σιγουριά και η ασφάλεια σε όλες τις εκφάνσεις και εκφράσεις της καθημερινότητάς μας.
- Καταστράφηκε η παιδεία και γενικότερα η εκπαίδευση.
- Νοθεύτηκε η γλώσσα.
- Διαστρεβλώθηκε η ιστορία.
- Κυνηγήθηκε η θρησκεία.
- Μειώθηκε (σκόπιμα;) η δυνατότητα εύρεσης εργασίας, κατάσταση που συνεπάγεται πολλά επακόλουθα, μεταξύ των οποίων και «αργία μήτηρ πάσης κακίας», και ταυτόχρονα μειώθηκαν τραγικά και οι αποδοχές της όποιας υφιστάμενης εργασίας.
- Προσεβλήθη η υγεία μας, μεταξύ άλλων και διότι μετατρέπονται συχνά οι πόλεις μας σε σκουπιδότοπο, αφού η υγεία είναι άμεσα συνδεδεμένη με το περιβάλλον.
- Μειώνεται συνεχώς η ιατροφαρμακευτική μας περίθαλψη.
- Αλλοτριώθηκαν τα ήθη και έθιμα του τόπου μας.
- Καλλιεργούνται συστηματικά η σταδιακή εξαφάνιση του «εθνικού μας φρονήματος» και η απαξίωση της προσωπικότητάς μας («κλέφτες», «ανάξιοι», «τεμπέληδες» κ.λπ.).

Με λίγα λόγια, συνειδητά, μεθοδικά και σκόπιμα κλονίζουν τις ρίζες μας. Κλονίζουν συθέμελα τις ρίζες ενός λαού που μεγαλούργησε και εξακολουθεί να μεγαλουργεί όπου και αν βρεθεί ελεύθερος να αναπτύξει τις δημιουργικές πρωτοβουλίες του.

Επεξεργάζονται τη στέρηση της όποιας βαθμού ελευθερίας τού έχει μείνει, προκειμένου να καταντήσει έρμαιο ιδιοτελών, ξένων προς τη χώρα μας, συμφερόντων.

Παρ' όλα αυτά, ένα πράγμα δεν πρέπει να αφήσουμε να χαθεί, πάση θυσία, αν και το προσπαθούν πολύ: Δεν πρέπει να αφήσουμε να μας αφαιρέσουν ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ!

Η ελπίδα δεν είναι αόριστη αντίληψη, ούτε ηθικοπλαστική θεωρία ή πνευματική ιδεολογία.

Η **ελπίδα είναι ΔΥΝΑΜΙΣ** η οποία δεν περιορίζεται στον τύπο της λέξεως, ο οποίος την προσδιορίζει και την ξεχωρίζει σαφώς από άλλες, αλλά είναι ρεύματα εσωτερικά, ισχυρά, ρεύματα αγάπης για τη ζωή, για τον συνάνθρωπο, για το καλύτερο «αύριο», και τα οποία (ρεύματα) ενδυναμώνουν και ενισχύουν αυτόν που τα ζει και στηρίζεται σε αυτά.

Αυτός ο οποίος είναι οπλισμένος με αυτήν τη δύναμη, αυτός ο οποίος την κατέχει όχι μόνο μέσα στο πνεύμα του αλλά και μέσα στην ψυχή του, αυτός είναι εκείνος που θα μπορέσει να αντιμετωπίσει, χωρίς καμία αμφιβολία, τα προβλήματα αυτά. Αυτή η δύναμη της ελπίδας, συνάμα, θα τον ωθήσει και θα του επιτρέψει να συμμετάσχει σε όποιες προσπάθειες αναφάνουν, σε συνεργασία με τους συνανθρώπους του, για την αναγέννηση αυτής της κοινωνίας, η οποία έχει χαθεί μέσα στον δαίδαλο των δυνάμεων που έχουν καταρρακώσει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Για να επιτευχθεί αυτό, **θα πρέπει να αποκατασταθεί σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό στις ψυχές μας η γαλήνη, και στις καρδιές μας η αγάπη: «...Υγεία είναι η απαλλαγή από τον πόνο, στο φυσικό σώμα, με κατάσταση την ευεξία, στο συναισθηματικό επίπεδο είναι η ελευθερία από το πάθος, που έχει σαν αποτέλεσμα μια δυναμική κατάσταση γαλήνης και ηρεμίας, και ελευθερία από τον εγωισμό στο πνευματικό επίπεδο, που οδηγεί στην κατάσταση της καθαρότητάς του και, τελικά, στην κατανόηση της αλήθειας»** (καθηγητής Γεώργιος Βυθούλκας). Σε όσο μεγαλύτερο βαθμό το επιτυγχάνουμε αυτό, σε τόσο μεγαλύτερο βαθμό η δύναμη της ελπίδας θα διαχυθεί μέσα μας και θα καταστεί ο εαυτός μας, αντίστοιχα, το καθαρό δοχείο όπου θα εγκατασταθεί η αγάπη για τη σωτηρία της πάσχουσας ανθρωπότητας.

«Ένα απόλυτα υγιές άτομο θα συνδυάζει τις ιδιότητες της απέραντης αγάπης και της βαθιάς σοφίας, όταν βρίσκεται φυσικά στην υψηλότερη κατάσταση της υγείας. Θα μιλά με αγάπη όταν θα συμβουλευεί με σοφία, αλλά και στην έκφραση της αγάπης του προς τους άλλους θα υπάρχει σοφία» (καθηγητής Γεώργιος Βυθούλκας). Όσο περισσότερο πλησιάζουμε προς τον στόχο αυτό, τόσο περισσότερη ελπίδα έχουμε.

Γιατί, όταν μεσοπέλαγα, ύστερα από κάποιο ναυάγιο, παλεύοντας με ταξύ ζωής και θανάτου, προσπαθούμε να κρατηθούμε από οτιδήποτε βρεθεί μπροστά μας, ενώ ο θάνατος μας περικυκλώνει και το κενό μας καλεί; **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, όταν ο θάνατος πλανάται τριγύρω μας και παίρνει καθετί που λατρεύουμε στη γη και, όχι και τόσο σπάνια, μας «ερημώνει» από συγγενείς και φίλους, και όμως εξακολουθούμε να προσπαθούμε να ζήσουμε; **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, όταν τραυματιστούμε και τρέχει το αίμα, προσπαθούμε να κρατηθούμε στη ζωή και βάζουμε αμέσως «τσιρότο» για τα μικρά τραύματα, ή τρέχουμε στον γιατρό και στο νοσοκομείο για τα μεγαλύτερα τραύματα; **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, όταν είμαστε άρρωστοι και μπροστά στον ενδεχόμενο κίνδυνο του θανάτου, παίρνουμε όλα εκείνα τα πικρόχολα σιρόπια και χαπάκια; **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, ακόμη και στα βαθιά γεράματα, εξακολουθούμε να θέλουμε κατά βάση να ζήσουμε; («Γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα», λέει ο ποιητής). **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, όταν περνάει μεγάλες δοκιμασίες η οικογένειά μας και όταν ακόμη και η πείνα τη μαστίζει, κάνουμε ό,τι μπορούμε, αλλά ακόμη και πράγματα που δεν φανταζόμασταν ποτέ ότι θα μπορούσαμε να τα κάνουμε (αναζητάμε ένα πιάτο φαγητό ακόμη και σε συσσίτια, ή καταφεύγουμε και σε επαιτεία); **Διότι επιθυμούμε τη ζωή και ακόμη ελπίζουμε.**

Γιατί, όταν σε κάποιο ναυάγιο η μάνα που κρατάει σφιχτά στην αγκαλιά το παιδί της και παλεύει με τα κύματα, όταν αναφανεί κάποια λέμβος σωτηρίας ή κάποιο καράβι, προτείνει και παραδίδει πρώτα το παιδί της, με κίνδυνο ακόμη και να μη σωθεί η ίδια; **Διότι επιθυμεί τη ζωή του και ελπίζει γι' αυτό.**

Γιατί, όταν σε κάποιο νοσοκομείο λοιμωδών ο γιος κινδυνεύει ξαφνικά να αποθάνει από ασφυξία, σκύβει αμέσως με αγωνία ο πατέρας

και επιθέτει το στόμα του στο στόμα του γιου του, για να του εμφυσήσει τη ζωή, καίτοι γνωρίζει ότι, εξαιτίας της λοιμώδους ασθένειας του γιου του, μπορεί ο ίδιος να προσβληθεί και να πεθάνει; **Διότι επιθυμεί τη ζωή του και ελπίζει γι' αυτό.**

Γιατί όταν «σκοντάφτουμε» σε διάφορες δυσκολίες, μικρές και μεγάλες, αγωνιζόμενοι στην καθημερινότητά μας, προσπαθούμε να βρούμε λύσεις για να ξεπεράσουμε τα προβλήματά μας και να «σηκωθούμε» πάλι όρθιοι; **Διότι μας διακατέχουν η επιθυμία και η ελπίδα να ολοκληρώσουμε τον σκοπό μας.**

Ποιο είναι το «παυσίπονο» του κάθε είδους πόνου μας κάθε φορά; Η ΕΛΠΙΔΑ.

Και είναι αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι, καίτοι ο κάθε άνθρωπος έχει περιορισμένες δυνατότητες, εν τούτοις, ενώπιον των δυσκολιών και ακόμη και των καταιγίδων της ζωής, που μερικές φορές είναι πολύ μεγαλύτερες και από τις δυνάμεις του, βρίσκει τη δύναμη και το κουράγιο και τις ξεπερνά και σηκώνεται και πάλι όρθιος, και μάλιστα με πολύ κόπο και πόνο κάποιες φορές. Πώς γίνεται αυτό;

ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΠΙΔΑ.

Η **ελπίδα** είναι ο μέγας θαυματοποιός.

Η **ελπίδα** είναι αυτή που μας βοηθάει να αποσπαστούμε από το «βάθος της αβύσσου» όπου έχουμε κατακυλήσει, η **ελπίδα** είναι αυτή που μας βοηθάει να «σηκωθούμε» όταν έχουμε πέσει, η **ελπίδα** είναι αυτή που μας σώζει όταν «πνιγόμαστε», η **ελπίδα** είναι αυτή που μας σταματάει και δεν «πέφτουμε» όταν έχουμε φτάσει «στο χείλος του γκρεμού»!

Η **ελπίδα** είναι «εσωτερική δύναμις» που έρχεται «έξωθεν». Τη στιγμή που όλες μας οι δυνάμεις έχουν εξαντληθεί από τον πόνο, η **ελπίδα** εισδύει στην ψυχή μας, καταλαμβάνει την καρδιά μας, μας γεμίζει με δύναμη και κουράγιο, και εν συνεχεία καταλαμβάνει το πνεύμα μας, διαλύει τον τρόπο, τακτοποιεί το πνευματικό μας «είναι», που βρίσκεται, λόγω των καταστάσεων, σε «αταξία», εκδιώκει τον φόβο και αποκαθιστά την Αλήθεια.

Πόσες φορές, ύστερα από έναν μεγάλο πόνο –όχι μόνο σωματικό– πιάνουμε τον εαυτό μας να χαμογελάει και πάλι, και αντιλαμβανόμεθα ότι οι ιδέες μας φωτίστηκαν ξανά. Ο φόβος εξαφανίζεται, το χαμόγελο επανέρχεται, η ζωή επανακτά τα δικαιώματά της, και μέσα στο ευρύτατο πεδίο «της μνήμης», με την πάροδο του χρόνου, «ενταφιάζεται» το γεγονός που προκάλεσε τον τόσο πόνο!

Δεν είναι η «λήθη» αυτή που ξαναέδωσε νόημα στη ζωή μας (εξ άλλου, ο ποιητής λέει: «...οι ζωντανοί θέλουν μα δεν μπορούν να λησμονήσουν»). **ΕΙΝΑΙ Η ΕΛΠΙΔΑ** η ισχυρή αυτή δύναμη που εγκαθίσταται στην καρδιά μας, τακτοποιεί την ισορροπία που διασαλεύτηκε, φωτίζει την αλήθεια και εξαλείφει, με τη συνέργεια του χρόνου (χρόνος πανδαμάτωρ), σχεδόν όλα τα «ίχνη» του πόνου.

Καίτοι όταν «πονάμε» διώχνουμε την **ελπίδα**, σίγουρα όλοι μας θα έχουμε παρατηρήσει ότι εκείνη ΔΕΝ μας εγκαταλείπει, και έρχεται σαν φιλόστοργη «μάνα» και μας αγκαλιάζει, μας ζεσταίνει, μας ενθαρρύνει και μας απομακρύνει από τον «κόσμο της λύπης», και μας εισάγει και πάλι «στον κόσμο της ζωής». Η **ελπίδα** «επιβάλλεται» και κατορθώνει στο τέλος να νικήσει και την πιο ισχυρή αντίσταση πόνου, και «κενθρονίζεται» μέσα στην καρδιά μας, έτοιμη να δώσει την απαιτούμενη δύναμη για τη μεγάλη πάλη της ζωής που συνεχίζεται.

Η **ελπίδα** είναι αυτή που πραγματοποιεί μέσα μας κάθε επιθυμία. Η **ελπίδα** είναι ο ήλιος που ανατέλλει «μετά την καταιγίδα» και θερμαίνει τη ζωή μας. Η **ελπίδα** είναι η **ελεημοσύνη** του Θεού προς την ανθρωπινή ζωή.

Ο σοφός ελληνικός λαός λέει: **Η ελπίδα πεθαίνει τελευταία.**

Γι' αυτό δεν πρέπει να αφήσουμε να μας την αφαιρέσουν.

Εμείς ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ, γι' αυτό και θα ΖΗΣΟΥΜΕ.

Με φιλικούς χαιρετισμούς και ειλικρινείς ευχές για αναζωπύρωση της ΕΛΠΙΔΑΣ στις ψυχές και τις καρδιές όλων μας.

Εις μνήμην της Patricia Le Roux (1953-2011)

Σπύρος Κυβέλλος, ιατρός, γενικός γραμματέας Έρευνας ΔΑΚΟ, επιστημονικός συνεργάτης Ομοιοπαθητικής Ιατρείου Κεφαλαλγίας, Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γ. Γεννηματάς»

Όταν ήρθαν τα μηνύματα από το European Committee of Homeopathy, ενημερώνοντάς μας για τη συνεδρίαση των επιτροπών στη Μασσαλία και όχι στις Βρυξέλλες, στις 3-7 Νοεμβρίου 2011, οι περισσότεροι σκεφτήκαμε ότι η Patricia είχε οργανώσει αυτήν τη φορά τη συνεδρίαση. Γεννημένη στη Μασσαλία, δεν έχανε ευκαιρία να προβάλλει την αγαπημένη της πόλη, οργανώνοντας εκεί ομοιοπαθητικές συναντήσεις, επίσημες και μη.

Ήταν επίσης στη Μασσαλία που τη γνώρισα για πρώτη φορά, τον Οκτώβριο του 2003, έχοντας οργανώσει μία ακόμα σημαντική συνεδρίαση. Τότε, εθνικές αντιπροσωπείες πολλών ευρωπαϊκών χωρών των συλλόγων ασθενών και φίλων Ομοιοπαθητικής συνεδρίασαν, με την υποστήριξη ιατρών, και ίδρυσαν την European Federation of Homeopathic Patients' Associations - EFHPA, στην οποία ο ελληνικός «Σύλλογος Φίλων Ομοιοπαθητικής Ιατρικής» ήταν ιδρυτικό μέλος. Τη θυμάμαι με πόση χαρά μας υποδέχτηκε στο ομοιοπαθητικό παιδιατρικό της ιατρείο και πόσο ακούραστα είχε προετοιμάσει τη σωστή διεξαγωγή των συζητήσεων και τη φιλοξενία των μελών.

Παιδιάτρος και μητέρα η ίδια, υπήρξε ένθερμος οπαδός της Ομοιοπαθητικής και προσπάθησε αλόγιστα για τη διάδοσή της, με το επιστημονικό, διδακτικό, συγγραφικό και κοινωνικό έργο της. Πέραν όλων, όμως, ήταν από αυτούς τους ανθρώπους που όταν τους γνωρίζεις, σε λίγο έχεις την αίσθηση ότι τους ξέρεις από πάντα. Μια μεγάλη καρδιά με ένα πλατύ χαμόγελο.

Στη συνεδρίαση των επιτροπών του ECH στις 3-7 Νοεμβρίου, που η ίδια οργάνωσε στη Μασσαλία, θα συμμετείχε και σε μια μουσική βραδιά, παίζοντας φλάουτο και συνοδεύοντας μια άρπα. Εκείνη τη βραδιά, στις 5 Νοεμβρίου 2011, η άρπα ακούστηκε μόνη της, και η μουσική βραδιά, που η ίδια προετοίμασε, έμελλε να μετατραπεί σε μελαγχολικό αποχαιρετιστήριο από όλους μας, μέλη των επιτροπών του ECH. Ένα μοιραίο αυτοκινητιστικό δυστύχημα, λίγες μέρες πριν, είχε διακόψει το ταξίδι της ζωής και τα έργα της Patricia.

Υπάρχουν άνθρωποι που φωτίζουν, που, ακόμα και λάθη να κάνουν, τους αγαπάς, γιατί βλέπεις στα μάτια τους μια ηθική αλήθεια που τους οδηγεί να δίνονται σε έναν σκοπό με όλη τους την ενέργεια, αλλά με ομαδικό πνεύμα. Ένας τέτοιος άνθρωπος ήταν η Patricia που μόλις αποχαιρέτησε ο ομοιοπαθητικός κόσμος.

Υπάρχουν άνθρωποι που φωτίζουν, που, ακόμα και λάθη να κάνουν, τους αγαπάς, γιατί βλέπεις στα μάτια τους μια ηθική αλήθεια που τους οδηγεί να δίνονται σε έναν σκοπό με όλη τους την ενέργεια, αλλά με ομαδικό πνεύμα. Ένας τέτοιος άνθρωπος ήταν η Patricia που μόλις αποχαιρέτησε ο ομοιοπαθητικός κόσμος.

<http://liga.iwmh.net/index.php?menuid=49&reporeid=221>

προϊόντα

homeo

ΚΟΡΡΕΣ/ΛΙΠΑΡΑ ΜΑΛΛΙΑ/ ΓΛΥΚΥΡΡΙΖΑ & ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ

Με εκχυλίσματα από δίκταμο, μαντζουράνα και τσάι του βουνού βιολογικής καλλιέργειας από την Κρήτη. Σαμπουάν που ρυθμίζει τη λιπαρότητα, χαρίζοντας στα μαλλιά στιλπνότητα και όγκο που διαρκεί.

Η τσουκνίδα, σε συνδυασμό με τη γλυκύρριζα, ρυθμίζει την έκκριση σμήγματος, αποκαθιστώντας την υγεία του τριχωτού, και συμβάλλει στο να παραμένουν τα μαλλιά καθαρά για μεγαλύτερο διάστημα. Δερματολογικά ελεγμένο.

Τα οργανικά καλλυντικά NEAL'S YARD REMEDIES στην Ελλάδα!

Οι σειρές προϊόντων Neal's Yard Remedies καλύπτουν κάθε ανάγκη φροντίδας και ομορφιάς του προσώπου και του σώματος, και περιλαμβάνουν: φροντίδα προσώπου, φροντίδα σώματος, αιθέρια έλαια και αρωματοθεραπευτικά μείγματα, ειδική σειρά φροντίδας για τη μητέρα και το μωρό, ανδρική φροντίδα, προϊόντα για εσωτερική φροντίδα, ειδικά προϊόντα βάσης για τη δημιουργία της προσωπικής σειράς περιποίησης. Στην Ελλάδα, τα Neal's Yard Remedies αντιπροσωπεύονται αποκλειστικά από την εταιρεία ORGANIC BEAUTY. Για συνεργασίες χονδρικής μπορείτε να τηλεφωνήσετε στο 210 6729158, ή να συμπληρώσετε την ειδική φόρμα στο www.organicbeauty.gr.

Διαφοροδιαγνωστικό πρόβλημα

Επιμέλεια: Καίτη Αντωνίου, ιατρός Γενικής Ιατρικής, αντιπρόεδρος Διεθνούς Ακαδημίας Κλασικής Ομοιοπαθητικής, εξωτ. συνεργάτης του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Γυναίκα ετών 42

Βάρος: 50 κιλά

Ύψος: 1,60

Το 2001 διαγνώστηκε ελκώδης κολίτιδα.

Πήρε από ομοιοπαθητικούς γιατρούς τα παρακάτω φάρμακα: Arsenicum, Mercury, Phosphorus, Lycopodium, Ignatia, Aloe, China, Gelsemium.

Προ τριμήνου μπήκε στο νοσοκομείο και άρχισε κορτιζόνη, για πρώτη φορά. Είχε πολλές δύσσομες διάρροιες (3) κάθε φορά που έτρωγε κάτι. Τώρα παίρνει 5 mg και είναι με 2 **διάρροιες (2)** ημερησίως, **δύσσομες με βλέννες και λίγο αίμα**, κάποιες φορές. Η πρώτη είναι **μόλις σηκωθεί, και μία το απόγευμα 5-7 μ.μ., ειδικά αν φάει εκείνη την ώρα**.

Πονοκέφαλος στον αυχένα και στο κέντρο του μετώπου, που περνάει μετά τη διάρροια. Νιώθει πιάσιμο στον αυχένα και δυσκολεύεται να γυρίσει.

Δύσπνοια (2) σαν να μην της φτάνει ο αέρας, σαν να μην μπορεί να πάρει αναπνοή **όταν είναι σε έξαρση το έντερο**.

Έχει και **αϋπνία (2)** μαζί με τον παροξυσμό της κολίτιδας.

Αργεί να την πάρει ο ύπνος, και έχει υπερένταση στο αριστερό της πόδι, δεν ξέρει πώς να το ηρεμήσει. Μπορεί να φτάσει και 4 π.μ. και να μην έχει κοιμηθεί. Μετά κοιμάται ένα εξάωρο και ξυπνάει καλούτσικα. Έχει ηρεμήσει το σώμα της > δεξιά, αλλά και σε άλλες στάσεις. Μερικές φορές **ξεσκεπάζει (2)** τα πόδια της (συχνά).

Η κολίτιδα < πρωί και κατά την έμμηνο ρύση (2).

Αναιμία και έχει 2 ινομύματα 3,5 εκ.

Πεσμένη διάθεση και νεύρα πριν από την έμμηνο ρύση.

Επίσης, έχει **ρεψίματα δυνατά** το βράδυ που ξαπλώνει, **που δεν την ανακουφίζουν**.

Μερικές φορές έχει **γουργουρητά ή πρήξιμο** πριν από τη διάρροια.

Μύκητες κολπικοί μετά την κορτιζόνη. Είχε και κομμάτια υγρών.

1-2 φορές πονάκια στη χολή

Καμιά επιθυμία για σεξ τους τελευταίους μήνες. Μικρός και ο οργανισμός.

Από το δημοτικό άρχισε αυνανισμό έως την εφηβεία, που σύναψε σεξουαλική σχέση.

Des: λιπαρά, **αλάτι (1)**, **λεμόνι (1)**, **λίπος ψητό (2)**, ζυμαρικά, γαλακτοκομικά (την πειράζουν). Παλαιότερα ήταν **γλυκατζού**.

Δίψα: κ.φ όχι για κρύο

Κρυώνει, αλλά την πειράζει και η πολλή **ζέστη (2)**. Την πιάνει δυσφορία και δύσπνοια.

Ιδρώνει λίγο.

Νύχια: σπάνε τελευταία.

Νευρική. Τώρα με την κορτιζόνη είναι πιο ήρεμη. Πριν φώναζε και πετούσε πράγματα.

Ευσυγκίνητη

Φόβοι: **νοσοκομεία (2)**, **νεκροταφεία (2)**, **νεκρούς (2)**, **ασανσέρ (2)**, **πουλιά (1)**.

Τώρα φοβάται τον καρκίνο, λόγω της υγείας της.

Συμπάσχει.

Δεν έχει αυτοπεποίθηση, δεν πιστεύει στον εαυτό της.

Δεν θέλει να φανεί η δουλειά της, δεν την υποστηρίζει, θέλει να μένει στην αφάνεια.

Δεν μπορεί να μιλήσει μπροστά σε κόσμο (2).

Δεν σήκωνε ποτέ το χέρι της στο σχολείο, έτρεμε ολόκληρη.

Της αρέσει η παρέα. Παλαιότερα φοβόταν να πλησιάσει ανθρώπους, να μιλήσει. Νόμιζε ότι δεν αξίζει αυτό που θα πει, φοβόταν την απόρριψη από τους άλλους.

Μνήμη: μέτρια

Τριχόπτωση (2) τους τελευταίους 4 μήνες

Μιλάει σε 2-3 δικούς της και στους μαθητές της.

Η κολίτιδα ξεκίνησε μετά από οικογενειακά προβλήματα. Την πίεζε η μητέρα της. Έχει ενοχές όταν αντιδρά.

Μικρή είχε μυρμηγκιές στον δεξιό καρπό.

Την ενοχλεί ο ήλιος, της αρέσει η θάλασσα.

Χρειάζεται πολλές ώρες το μεσημέρι για να νιώσει ότι την ξεκουράζει ο ύπνος.

Γενικά > το βραδάκι.

Είναι χαμηλών τόνων άνθρωπος.

Απάντηση στο ιστορικό του προηγούμενου τεύχους

Δύσκολη περίπτωση.

Συνταγογραφήθηκε carbo-vegetabilis 200, βασισμένο στα εξής:

1. Είναι τύπος αλέγκρος και ανδροπρεπής (M.M.VIVA, Γ. Βυθούλκας).
2. Κοκκινίζει όταν ντρέπεται (S. Hahnemann και Γ. Βυθούλκας).
3. Έχει πολύ έντονο φούσκωμα.
4. Μιλάει χυδαία.
5. Κρυώνει πολύ.

Δύο μήνες αργότερα, στο u/s η κύστη είχε εξαφανιστεί, η έμμηνος ρύση ήταν φυσιολογική, τα νεύρα είχαν μειωθεί, το σφίξιμο υποχώρησε, καθώς και οι τυμπανισμοί, δεν κρύωνε.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι έπαθε γρίπη με πυρετό 39 °C, ύστερα από 20 χρόνια, γεγονός που πιστοποιεί τη βελτίωση της του επιπέδου υγείας της. (Γεώργιος Βυθούλκας, *Θεωρία των επιπέδων υγείας*)

Στείλτε τα άρθρα σας για δημοσίευση

Μπορείτε να συμβάλλετε ενεργά στην ενημέρωση, στέλνοντας τα άρθρα σας και τις απόψεις σας για δημοσίευση στα «Ομοιοπαθητικά Νέα» και το www.homeopathy.gr.

Στόχος είναι η ΕΕΟΙ να γίνει μια μεγάλη δεξαμενή σκέψης με ενεργά μέλη, ώστε με διαδραστική σχέση να βγούμε έξω από συμβάσεις, αυτονόητα και αγκυλώσεις.

Παρακαλούμε στείλτε τα άρθρα σας στον υπεύθυνο έκδοσης του περιοδικού, κ. Παπαμεθοδίου, dpapamethodiou@hotmail.com

...αποτελεσματική!*

*γνώμες καταναλωτών στα φαρμακεία.

Επιλέξαμε συνδυασμό φυτικών εκχυλισμάτων οργανικής καλλιέργειας από Άρνικα, Αρπαγόφυτο, Υπέρικο και Σύμφυτο, τα οποία έχουν επεξεργασθεί με την μέθοδο SUPERCRITICAL FLUID CO₂, ώστε να διατηρούν αυτούσιες όλες τις ανακουφιστικές και καταπραϋντικές τους ιδιότητες.

Γι αυτό η κρέμα **CLEMATIS**, σύμφωνα και με τις γνώμες των καταναλωτών, θεωρείται **φυσικό αναλγητικό** και είναι ιδανική για την αντιμετώπιση, με φυσικό τρόπο, των μυϊκών πόνων, των άκαμπτων ή πονεμένων αρθρώσεων, των πόνων πλάτης, των μωλωπισμών, των διαστρεμμάτων, των κουρασμένων άκρων και της έντονης σωματικής καταπόνησης.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΜΕ ΤΙ ΣΑΜΠΟΥΑΝ ΛΟΥΖΕΤΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΑΣ;

ΣΑΜΠΟΥΑΝ
& ΑΦΡΟΛΟΥΤΡΟ
ΜΕ ΜΑΝΤΑΡΙΝΙ
& ΜΕΛΙ

ΣΑΜΠΟΥΑΝ
ΜΕ ΧΑΜΟΜΗΛΙ
& ΜΕΛΙ

ΑΦΡΟΛΟΥΤΡΟ
ΜΕ ΦΡΟΥΤΑ
ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

ΑΦΡΟΛΟΥΤΡΟ
ΜΕ ΒΕΡΙΚΟΚΟ
& ΜΕΛΙ

ΣΑΜΠΟΥΑΝ
& CONDITIONER
ΜΕ ΡΟΔΙ & ΜΕΛΙ

CONDITIONER
ΜΕ ΤΡΙΑΝΤΑ-
ΦΥΛΛΟ & ΜΕΛΙ

Αλήθεια γνωρίζετε, ότι τα κοινά σαμπουάν και αφρόλουτρα, περιέχουν διάφορες χημικές ουσίες που μπορεί να διαταράξουν την ευαίσθητη επιδερμίδα του παιδιού σας και να προκαλέσουν μακροχρόνια, σοβαρούς ερεθισμούς και αλλεργίες; Ξεκινήστε από σήμερα να βάζετε τις βάσεις για την υγιή επιδερμίδα του παιδιού σας, αύριο...

Ξεκινήστε με **ΑΡΙΒΙΤΑ KIDS**. Σειρά παιδικών προϊόντων με βιολογικά συστατικά και φυσική σύνθεση από 90% έως 96%. Η σειρά έχει ειδικά σχεδιαστεί για την ευαίσθητη παιδική επιδερμίδα, μία επιδερμίδα πιο λεπτή και εύθραυστη, που απορροφά σε μεγαλύτερο βαθμό τα συστατικά των καλλυντικών προϊόντων. Για αυτό η σειρά **ΑΡΙΒΙΤΑ KIDS** είναι:

ΧΩΡΙΣ

SLES, ΣΑΠΟΥΝΙ: καθαριστικοί παράγοντες που ξηραίνουν την επιδερμίδα, ενώ συχνά δημιουργούν ερεθισμούς και αλλεργίες.

PARABENS: συντηρητικά που έχουν κατηγορηθεί για ανεπιθύμητες δράσεις στον ανθρώπινο οργανισμό.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΧΡΩΜΑΤΑ: χρησιμοποιούνται πολύ συχνά στα παιδικά προϊόντα και αυξάνουν την πιθανότητα εμφάνισης αλλεργιών.

ΑΙΘΑΝΟΛΑΜΙΝΗ: μπορεί να προκαλέσει ερεθισμούς και αλλεργίες.

ΦΘΑΛΙΚΑ, ΠΟΛΥΚΥΚΛΙΚΑ, ΝΙΤΡΟΜΑΣΚΕΣ: ουσίες, που συνήθως υπάρχουν στα αρώματα και ρυπαίνουν το περιβάλλον.

ΓΛΟΥΤΕΝΗ: κατάλληλη για παιδιά με δυσανεξία στη γλουτένη.

ΠΡΟΠΥΛΕΝΟΓΛΥΚΟΛΗ, ΣΙΛΙΚΟΝΕΣ: μη βιοδιασπώμενες, επιβαρύνουν το περιβάλλον.

ΜΕ

ΗΠΙΟΥΣ ΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ: φυτικής προέλευσης που είναι ιδανικοί για την ευαίσθητη επιδερμίδα.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΚΧΥΛΙΣΜΑΤΑ ΜΕΛΙΟΥ, ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑΣ, ΧΑΜΟΜΗΛΙΟΥ, ΡΟΔΙΟΥ: με ενυδατική, μαλακτική και καταπραύντική δράση.

ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ ΣΙΤΑΡΙΟΥ: για ενυδάτωση επιδερμίδας και μαλλιών.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΑΙΘΕΡΙΑ ΕΛΑΙΑ: γεράνι, πορτοκάλι, χαμομήλι και περγαμόντο που βελτιώνουν και αναζωογονούν την επιδερμίδα και τη διάθεση.

Σε όλα τα προϊόντα το νερό έχει αντικατασταθεί από **ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΓΧΥΜΑ ΚΑΛΕΝΤΟΥΛΑΣ** για επιπλέον καταπραύντική δράση.

Όλα τα προϊόντα είναι **ΥΠΟΑΛΛΕΡΓΙΚΑ, ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ & ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΑ ΕΛΕΓΜΕΝΑ**.

Κατάλληλα για παιδιά 1 έτους και άνω.

